

Життя без перешкод

Володимир Висоцький

фахівець з доступності та інклюзивних практик ГС “Ліга сильних”,
член Міжнародної асоціації фахівців з доступності

1. Основи коректної комунікації. Безбар'єрна грамотність.
2. Основи коректної взаємодії з людьми з інвалідністю.
3. Ключові аспекти безбар'єрності об'єктів фізичного оточення.
4. Ключові аспекти безбар'єрності у наданні інформації та послуг.

Основи коректної комунікації. Безбар'єрна грамотність

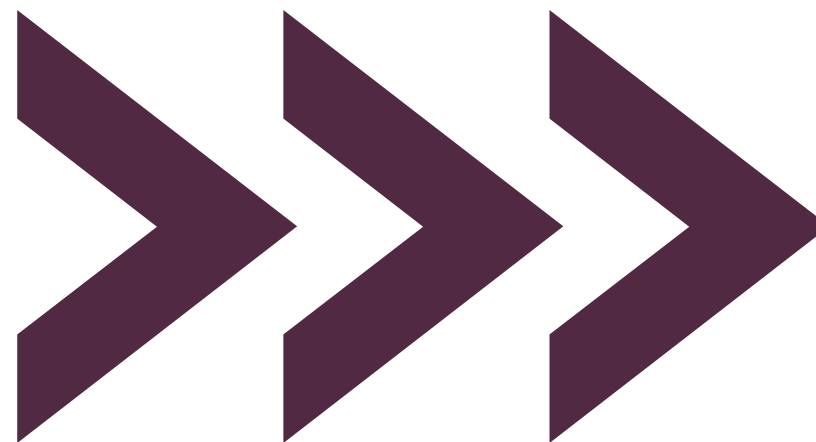
Що таке коректна комунікація?

- Інвалідність — це **соціальне явище**, а не медична проблема людини.
- Людина з порушенням здоров'я **не обов'язково** має інвалідність.
- Сприйняття інвалідності **еволюціонує** разом із суспільством.

Сприйняття інвалідності в минулому

- благодійництво
- медична проблема
- особиста проблема окремої людини
- жалість
- надмірна героїзація

Боротьба за права

Сучасне розуміння інвалідності

результат взаємодії між:

- людьми, які мають порушення здоров'я
- та
- бар'єрами у суспільстві, які заважають їм брати активну участь у житті суспільства

Що таке коректна комунікація?

Бар'єри - це явища, що **виключають** людей [з інвалідністю] із суспільного життя та **принижують їхню гідність**.

Наприклад:

- ментальні бар'єри
- інституційні бар'єри, пов'язані з законами та політиками
- фізичні бар'єри
- економічні бар'єри
-

Усунути деякі бар'єри допоможе **коректна комунікація** - комунікація, в якій **немає слів або фраз, які демонструють упереджене, стереотипне або дискримінаційне ставлення до людей чи груп**.

Чому важлива коректна комунікація?

**Слова демонструють
наше ставлення**

**Уникнення
непорозуміння**

**Задоволення
наданою послугою**

Коректна комунікація - три правила

Правило 1: Спочатку людина

- На першому місці слово, що позначає індивіда - “людина”, “дитина”, “жінка”, “чоловік”, “користувач”, “користувачка”, “особа” тощо

Правило 2: Не перебільшуйте (називайте речі своїми іменами)

- Не вживайте евфемізми - слова чи вирази, якими у мовленні замінюють слова з [начебто] неприємним емоційним забарвленням

Правило 3: Не узагальнюйте

- Уникайте вирази на кшталт “всі люди з інвалідністю” або “всі люди старшого віку”

Коректна термінологія – ключові слова і словосполучення

- Люди/діти/дорослі/жінки/чоловіки з інвалідністю
- Люди [, які живуть] з хворобою Альцгеймера/деменцією
- Люди/жінки/чоловіки старшого віку
- Батько/мати, що самотійно виховує дитину
- Люди/діти/дорослі/жінки/чоловіки, які пережили полон / були в полоні

Люди/діти/дорослі/жінки/чоловіки з:

- порушеннями зору
- порушеннями слуху
- порушеннями опорно-рухового апарату
- ментальними / психічними порушеннями
- когнітивними порушеннями
- сенсорними порушеннями
- порушеннями мовлення
- порушеннями обміну речовин
- порушеннями розвитку
- синдромом Дауна
- РАС / аутизмом
- комплексними порушеннями
- ампутованою кінцівкою
- травмою спинного мозку / шийного відділу хребта

Люди/діти/дорослі/жінки/чоловіки, які користуються:

- білою тростиною
- кріслом колісним
- допоміжними засобами пересування
- слуховим апаратом / імплантом
- протезом
- милицями

Люди/діти/дорослі/жінки/чоловіки [, які живуть] з:

- діабетом
- епілепсією
- дислексією
- серцевою недостатністю
- онкологічними захворюваннями
- хронічними захворюваннями

- інвалід
- каліка
- неповносправна людина
- хворий
- з особливими потребами
- з обмеженими можливостями
- людина з особливостями
- людина з нюансами
- особлива людина
- недієздатний;
- страждає на інвалідність;
- інклюзивні люди

Людина з інвалідністю

- ВІЗОК
- ВОЗИК
- КОЛЯСКА
- ІНВАЛІДНИЙ ВІЗОК

Крісло колісне

- ВІЗОЧНИК
- КОЛЯСОЧНИК
- СПИНАЛЬНИК
- ШИЙНИК
- людина в інвалідному візку

**Людина з травмою спинного мозку /
шийного відділу (хребта)
або
користувач/ка крісла колісного**

- сліпий
- підсліпуватий
- людина з вадами зору

**Людина з порушенням зору
або
незряча людина**

- ампутант
- безногий\безрукий
- людина з ампутацією

**Людина з ампутованою рукою / ногою
або
людина, яка користується протезом**

1. **мова жестів**
2. **мати одиначка**
3. **мамочка**
4. **епілептик**
5. **людина з ампутованою ногою**
6. **людина з вадами слуху**
7. **колясочник**
8. **незряча людина**
9. **ІНКЛЮЗИВНІ ЛЮДИ**
10. **людина поважного віку**
11. **особа, що страждає на діабет**
12. **дитина-аутист**
13. **інвалідний візок**
14. **жертва полону**
15. **людина, прикута до ліжка**

Основи коректної взаємодії з людьми з інвалідністю

Базові правила спілкування

- Коректне спілкування завжди передбачає увагу, ввічливість і врахування інтересів людини.
- Встановлюйте та відповідайте на зоровий контакт. Пам'ятайте, що деяким людям це може бути незручно, тому якщо людина не встановлює зоровий контакт, дійте дзеркально.
- Переконайтесь, що ваша мова тіла та вирази обличчя відповідають тому, що ви говорите.
- Говоріть спокійно і уникайте підвищення голосу.
- Будьте терплячими. Дайте людям час осмислити те, що ви сказали.
- Використовуйте просту мову та уникайте аббревіатур, скорочень і спеціальних термінів.
- Уникайте неоднозначних фраз, оскільки деякі люди можуть сприймати ваші слова буквально. Наприклад, якщо ви скажете «Фахівець підійде до вас за пару хвилин», деякі люди можуть подумати, що спеціаліст підійде рівно через 120 секунд і будуть переживати, якщо цього не станеться.
- Не відмовляйтесь від спроб встановити комунікацію - навіть якщо це не вийшло з першої спроби.

Загальні засади надання допомоги людям з інвалідністю: базові правила

- При спілкуванні з людиною завжди дотримуйтеся правил коректної комунікації та звертайтеся безпосередньо до людини.
- Пам'ятайте, що деякі порушення не є видимими, і тому може бути неочевидно, яка саме або чому саме потрібна допомога. Завжди запитуйте, яка допомога потрібна людині – ніколи не робіть припущень на підставі віку або зовнішнього вигляду людини.
- Якщо людина здається вам невпевненою або розгубленою, слід задавати конкретні питання на кшталт: «Чи можу я допомогти вам знайти потрібний кабінет?». В окремих випадках може бути доречним задати такі питання у письмовому вигляді – тому варто завжди мати наготові блокнот та ручку.
- Кожна людина є особистістю, тому не слід ображатися, якщо хтось відмовляється від вашої допомоги. Продовжуйте з повагою пропонувати допомогу іншим.
- Ніколи не торкайтеся людини або його допоміжного засобу пересування, якщо вас не попросили про допомогу, яка вимагає фізичного контакту, і не надали на це дозволу.

Загальні принципи

- **Спілкуйтесь у першу чергу як з людиною.**

Інвалідність — не визначення особистості. Завжди говоріть з людиною, а не про неї, навіть якщо вона прийшла у супроводі третьої особи.

- **Не робіть припущень.**

Не намагайтесь здогадатися і не “фантазуйте” про можливості чи потреби людини — краще запитайте: "Чим я можу допомогти?"

- **Запропонуйте допомогу, але не наполягайте.**

Завжди питайте дозволу перш ніж допомогти, торкнутися крісла колісного, тростини чи особистих речей.

- **Говоріть без “сюсюкання”.**

Уникайте поблажливого або зверхнього тону. Говоріть звичайно, як з будь-якою іншою людиною.

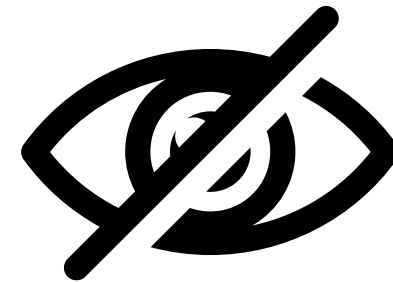
Прості правила

- **Фізичний доступ і простір.** Забезпечте безбар'єрне середовище і не блокуйте доступ. Не ставте особисті речі, сумки або меблі на пандуси, ліфти, тактильні доріжки чи інші елементи доступності.
- **Зоровий контакт.** Спілкуючись з людиною в кріслі колісному, сядьте або присядьте, щоб бути на одному рівні очей.

Люди з порушенням слуху:

- Говоріть обличчям до людини, не закривайте рот.
- Не кричіть — говоріть чітко, можна використовувати жестову мову, написання чи текст.
- Якщо присутній перекладач жестової мови — звертайтеся до людини, а не до перекладача.

Люди з порушенням зору:

- Називайте себе при знайомстві, описуйте дії чи обстановку.
- Якщо ведете людину, дайте руку — не хапайте її.
- Не чіпайте або не відволікайте собаку-поводиря — це робоча тварина.

Люди з інтелектуальними або психосоціальними порушеннями:

- Використовуйте просту, зрозумілу мову.
- Дайте більше часу на відповідь.
- Не перебільшуйте — пояснюйте по суті.

Ключові аспекти безбар'єрності об'єктів фізичного оточення

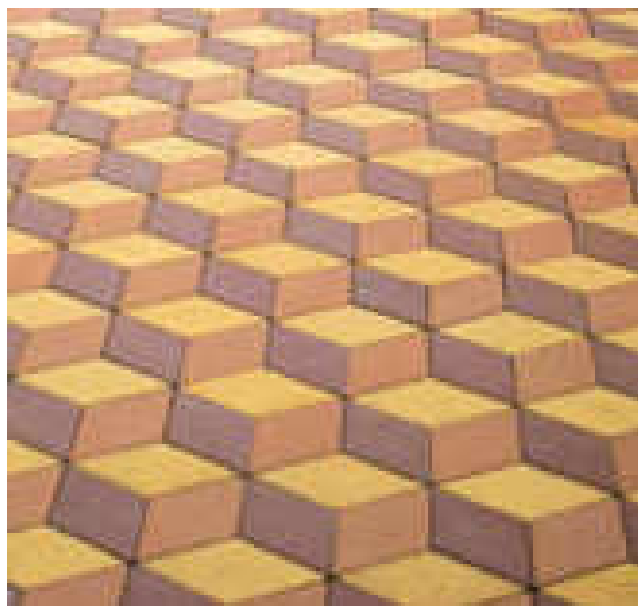
Складові фізичної доступності

Шлях відвідувача/ки включає:

1. Точки потрапляння на прилеглу територію об'єкту - зупинки транспорту, місця висадки пасажирів, хвіртки, КПП
2. Засоби безпеки, орієнтування та отримання інформації на прилеглій території - тактильні смуги, боларди, вказівники, інформаційні стенди й таблички тощо
3. Місця паркування транспортних засобів - паркувальні майданчики
4. Пішохідні шляхи - тротуари та пішохідні переходи, в т.ч. підземні й надземні
5. Вхідні групи будівель
6. Функціональні зони всередині будівлі - вестибюлі, інформаційні стійки, зали очікування, спеціальні приміщення тощо
7. Санітарно-гігієнічні приміщення
8. Шляхи руху всередині будівлі, в т.ч. евакуаційні шляхи
9. Засоби безпеки, орієнтування та отримання інформації всередині будівлі чи приміщення - тактильні смуги, інформаційні табло, вказівники, стенди й таблички

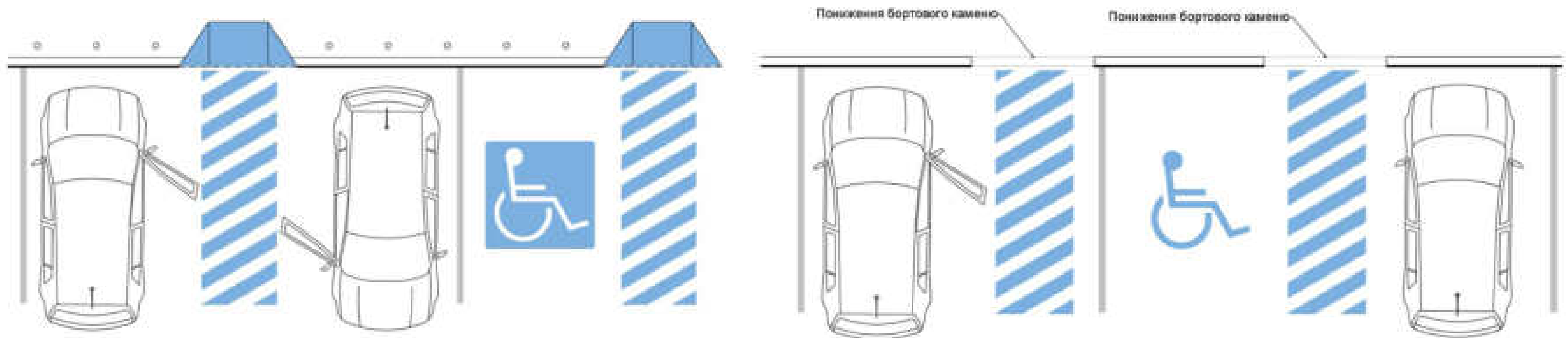
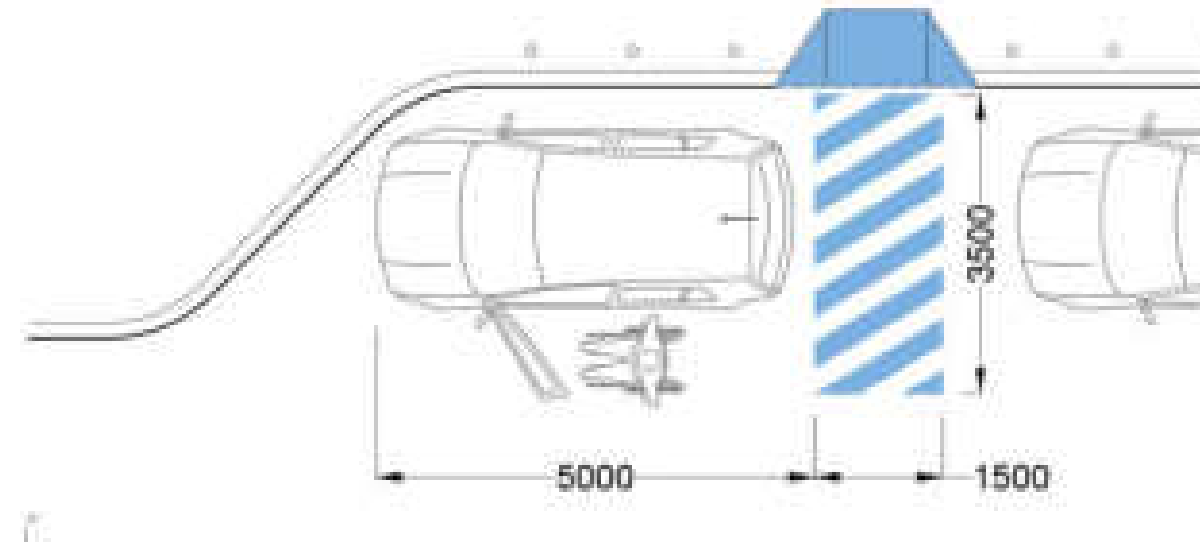
Покриття пішохідного шляху на прилеглий території

- покриття пішохідних шляхів має бути рівним

Парковка

- Як мінімум одне виділене паркомісце для водіїв з інвалідністю або 10 % від загальної кількості місць
- Якнайближче, але не далі ніж 50 м від входу
- Ширина - 3,5 м
- Довжина - 5 м
- Зона проходу між автівками шириною не менше 1 м в просвіті

Парковка

Позначення виділених паркомісць для водіїв з інвалідністю здійснюється шляхом встановлення знаків та нанесення нормативної розмітки

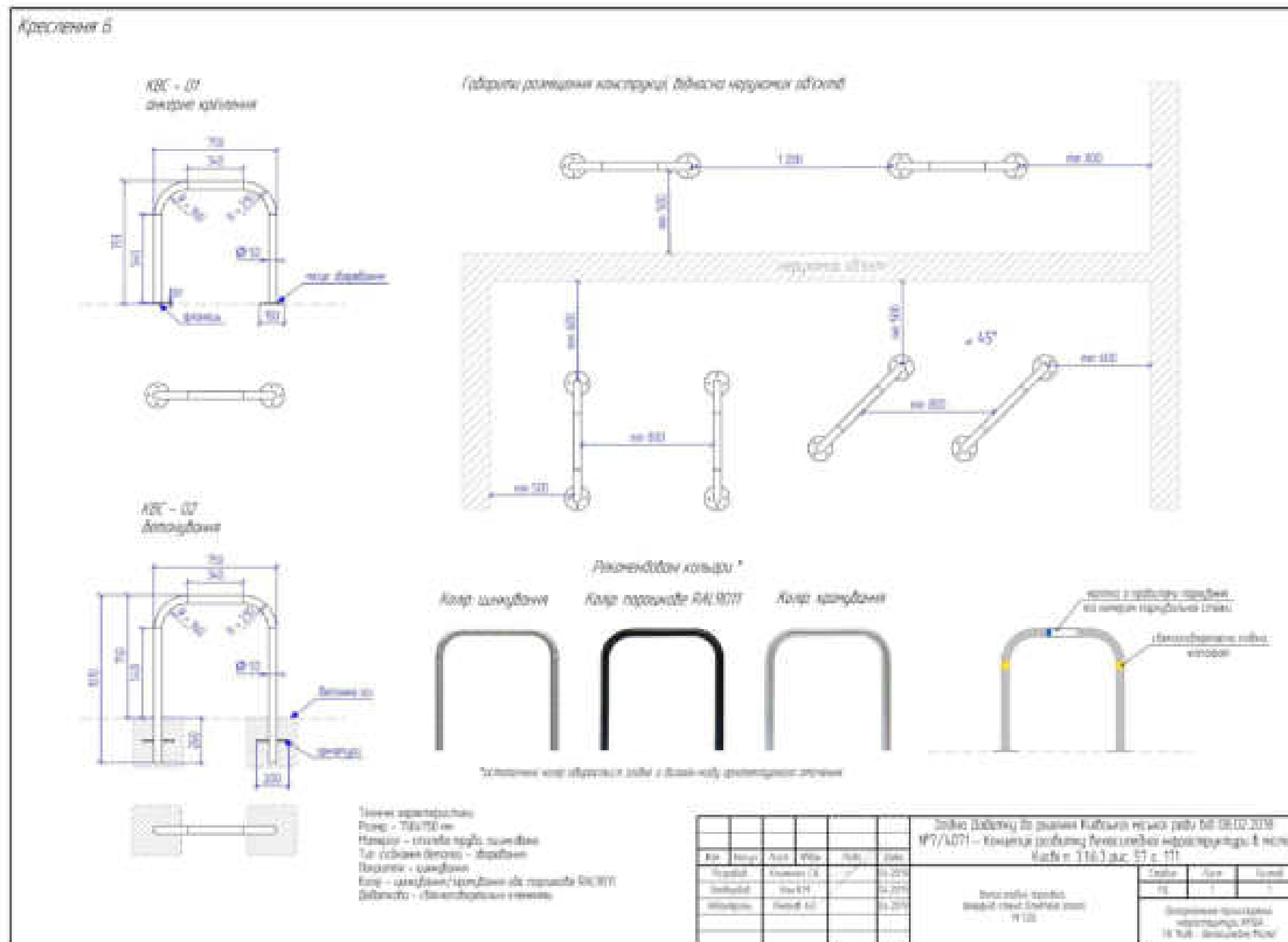
Знак 5.42.1 з табличкою 7.17

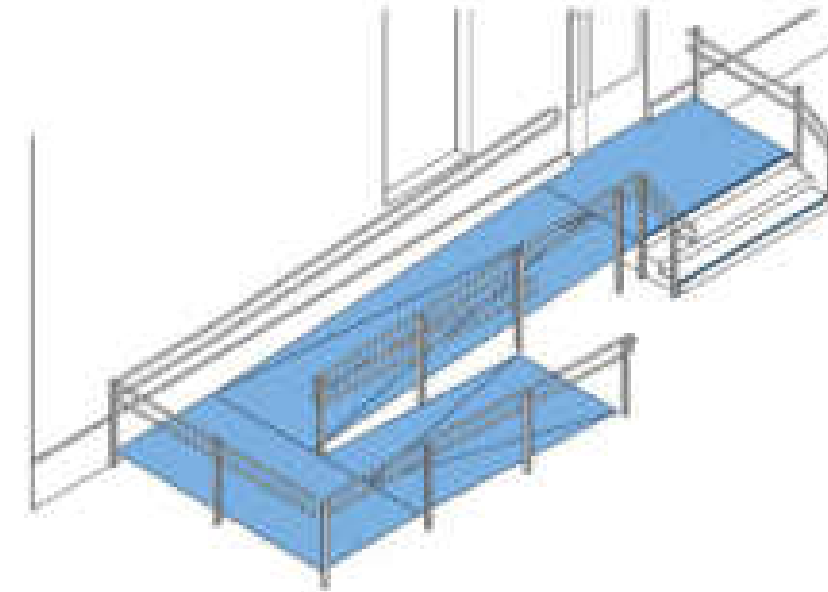
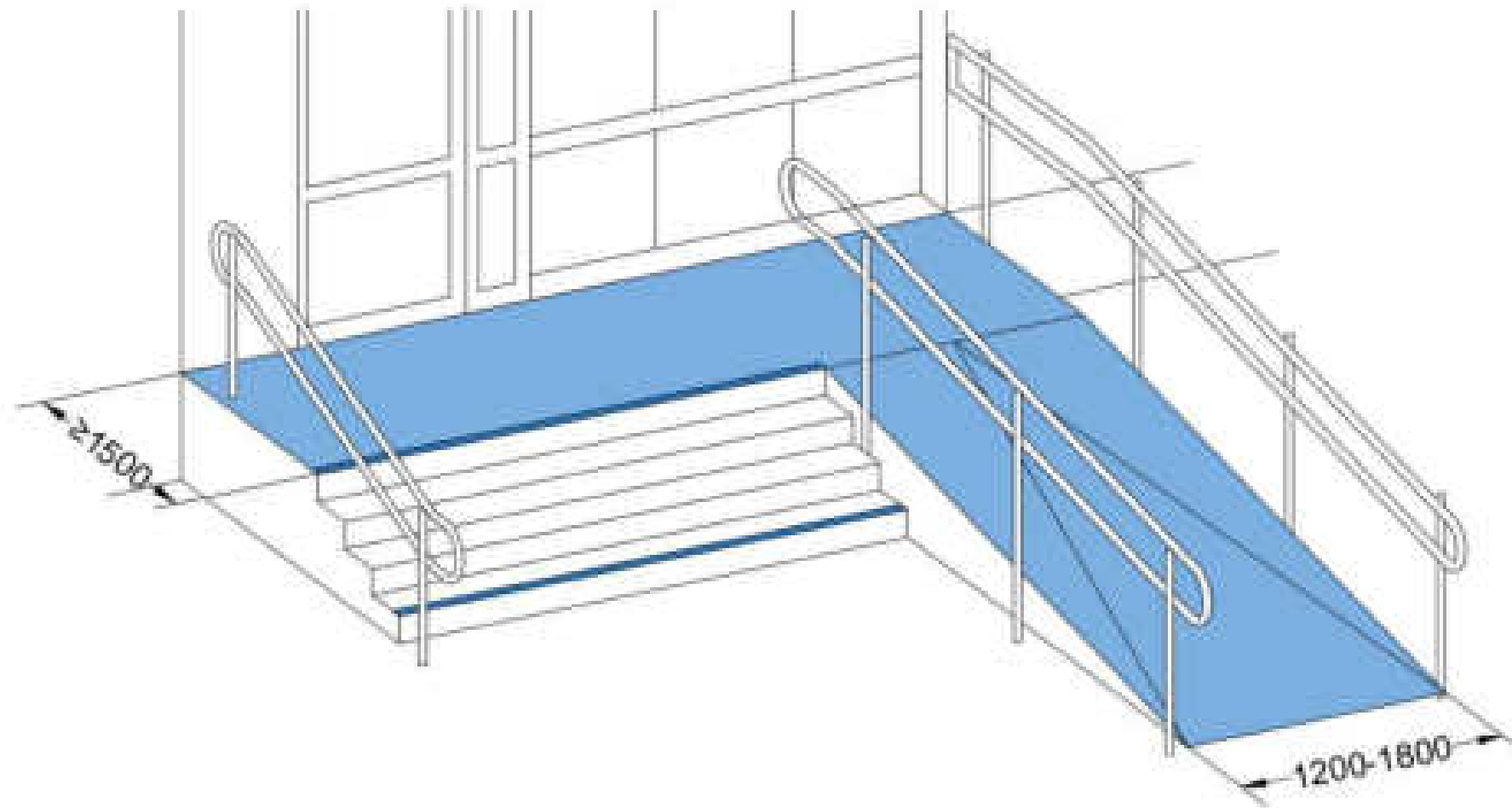
Розмітка 1.35

Велопарковка

Доступна вхідна група (пандус)

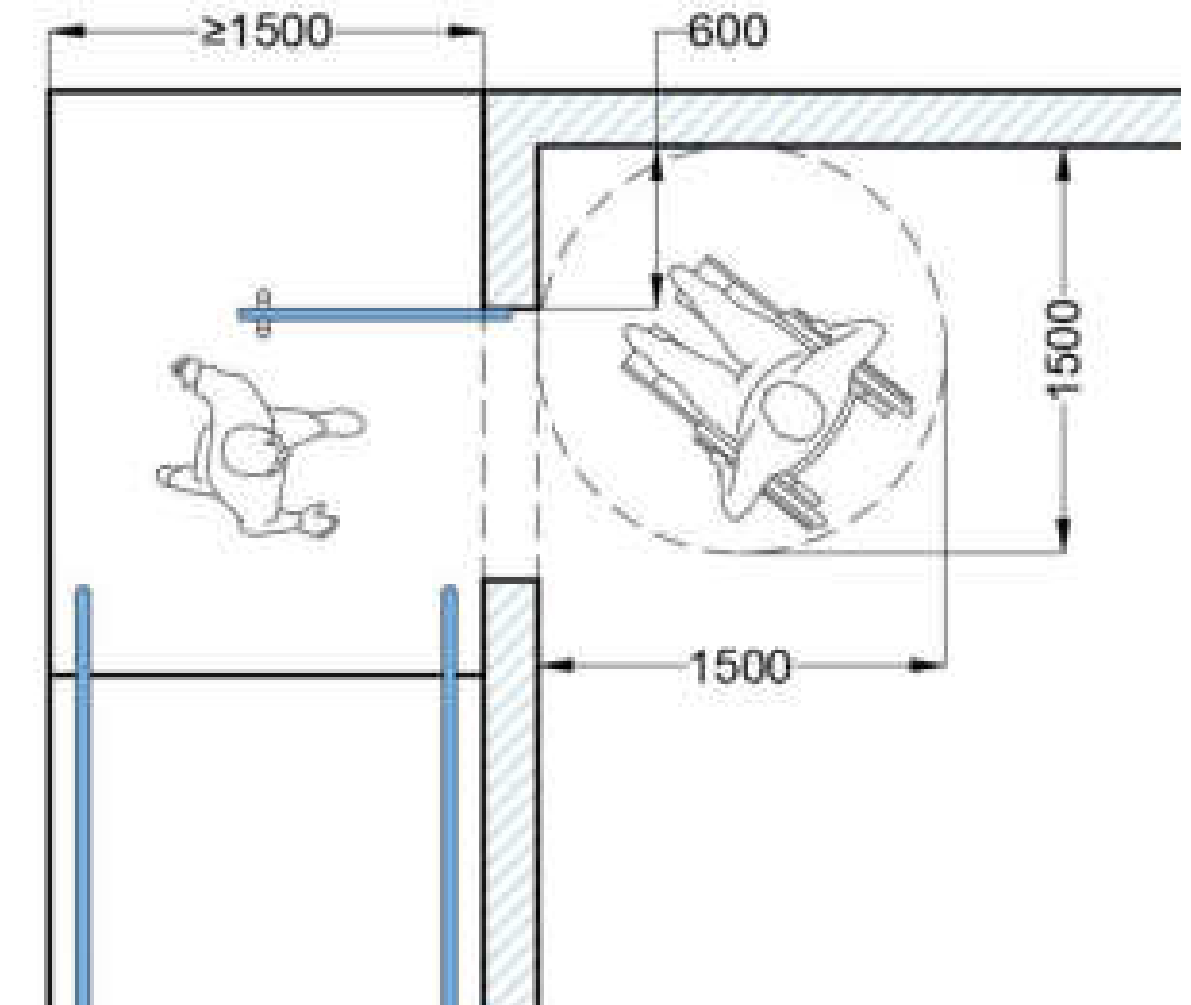
Максимальний підйом, мм	Максимальний ухил		Максимальна довжина між проміжними
	а:б	%	
500	1:20	5,0	10 000
460	1:19	5,3	8 740
420	1:18	5,6	7 560
385	1:17	5,9	6 545
350	1:16	6,3	5 600
315	1:15	6,7	4 725
280	1:14	7,1	3 920
245	1:13	7,7	3 185
200	1:12	8,0	2 400

Примітка 1. Ухил пандуса не повинен перевищувати максимальні значення, викладені у таблиці.

Примітка 2. Пандус з ухилом менше ніж 1:20 (5,0 %) не потребує проміжних площадок.

Примітка 3. Пандус з ухилом більше ніж 1:12 (8,0 %) використовувати не допускається

- Ширина пандуса в провітрі не менше ніж 1,2 м
- Поручні - по обидва боки, на висоті 0,7 м і 0,9 м
- Продовження поручнів по горизонталі на 0,3 м вгорі та внизу
- По краях пандуса, що не примикають до стін – бортики заввишки не менше 50 мм В разі влаштування навісу, він має бути розміщений над усією площиною пандуса
- Скидання атмосферних опадів з даху або системою водовідведення на похилу площину пандуса є недопустимим
- Поверхня - шорстка, чітко маркована кольором або фактурою, контрастна відносно суміжних горизонтальних поверхонь (елементів мощення)
- Відчинення дверей - в бік протилежний від виходу з пандуса

Доступна вхідна група (сходи)

- Розділові поручні - посередині маршу або з інтервалом 1,8 м, подвійні, на висоті 0,7 м і 0,9 м
- Продовження поручнів по горизонталі на 0,3 м вгорі та вниз
- Контрастна смуга наноситься на першу і останню сходинки сходового маршу, на краї сходинки по всій ширині
- Горизонтальна площина сходинки маркується смугою шириною не менше 100 мм, вертикальна площина сходинки – смугою висотою не менше 50 мм

1. виділення контрастною попереджувальною смугою першої і останньої сходинки маршу

2. попереджувальна ТС

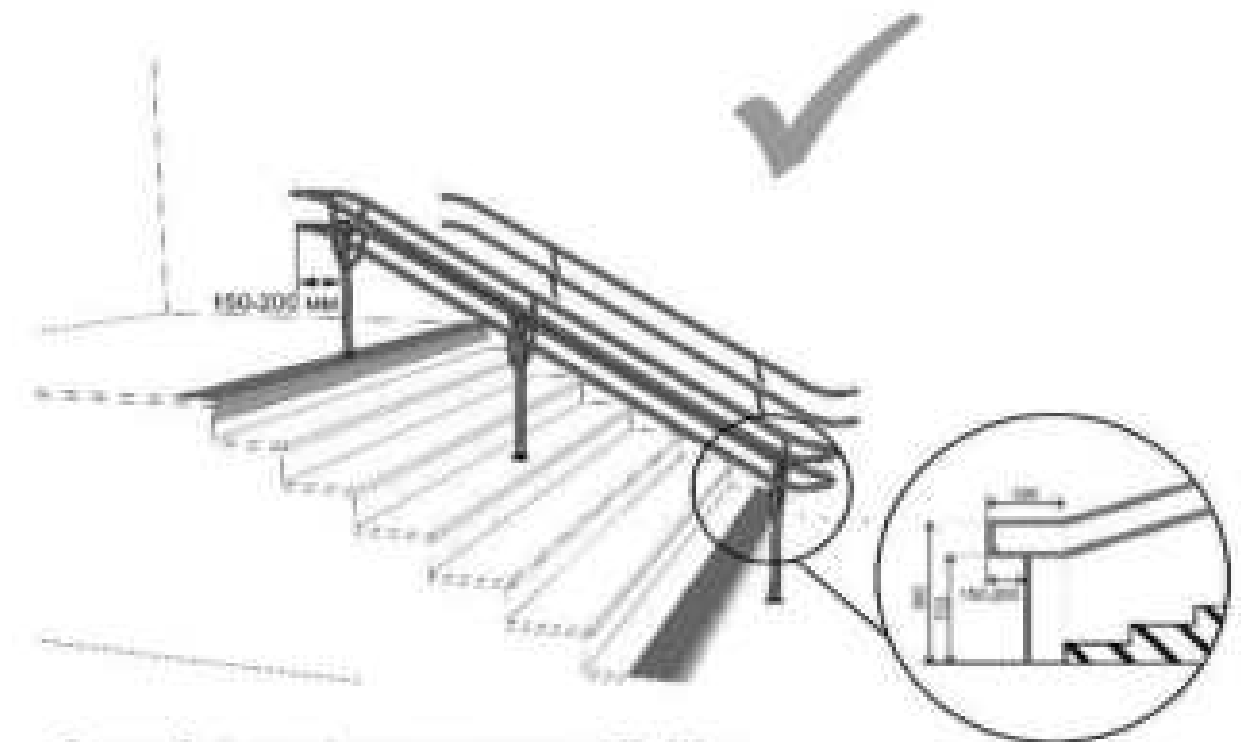
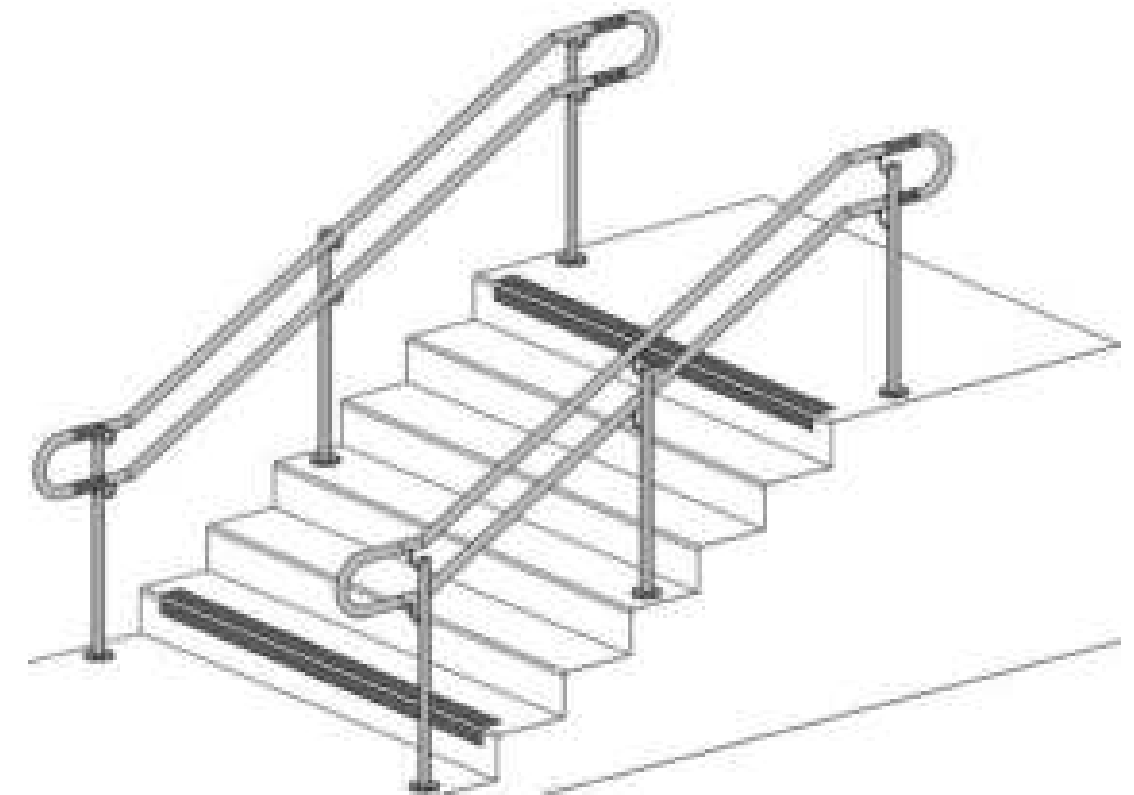
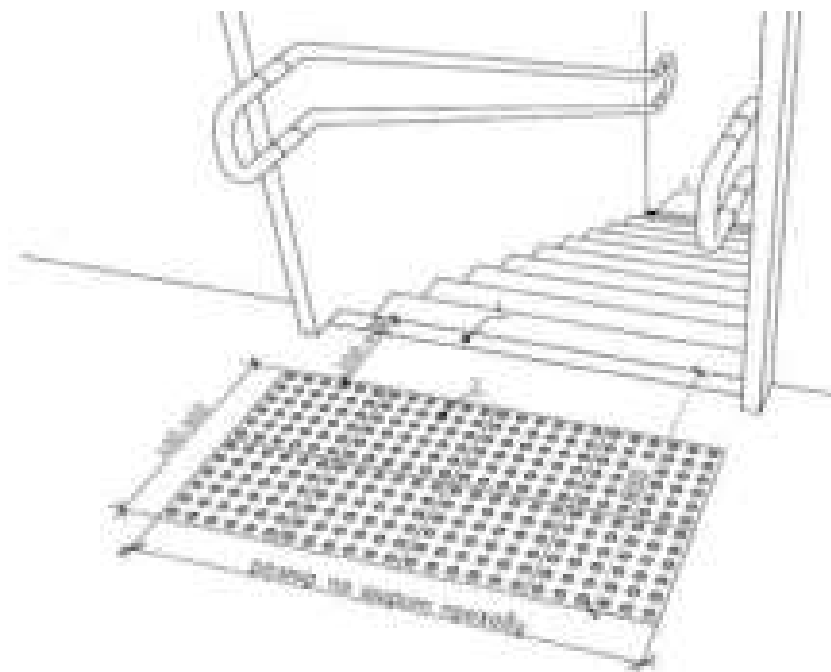
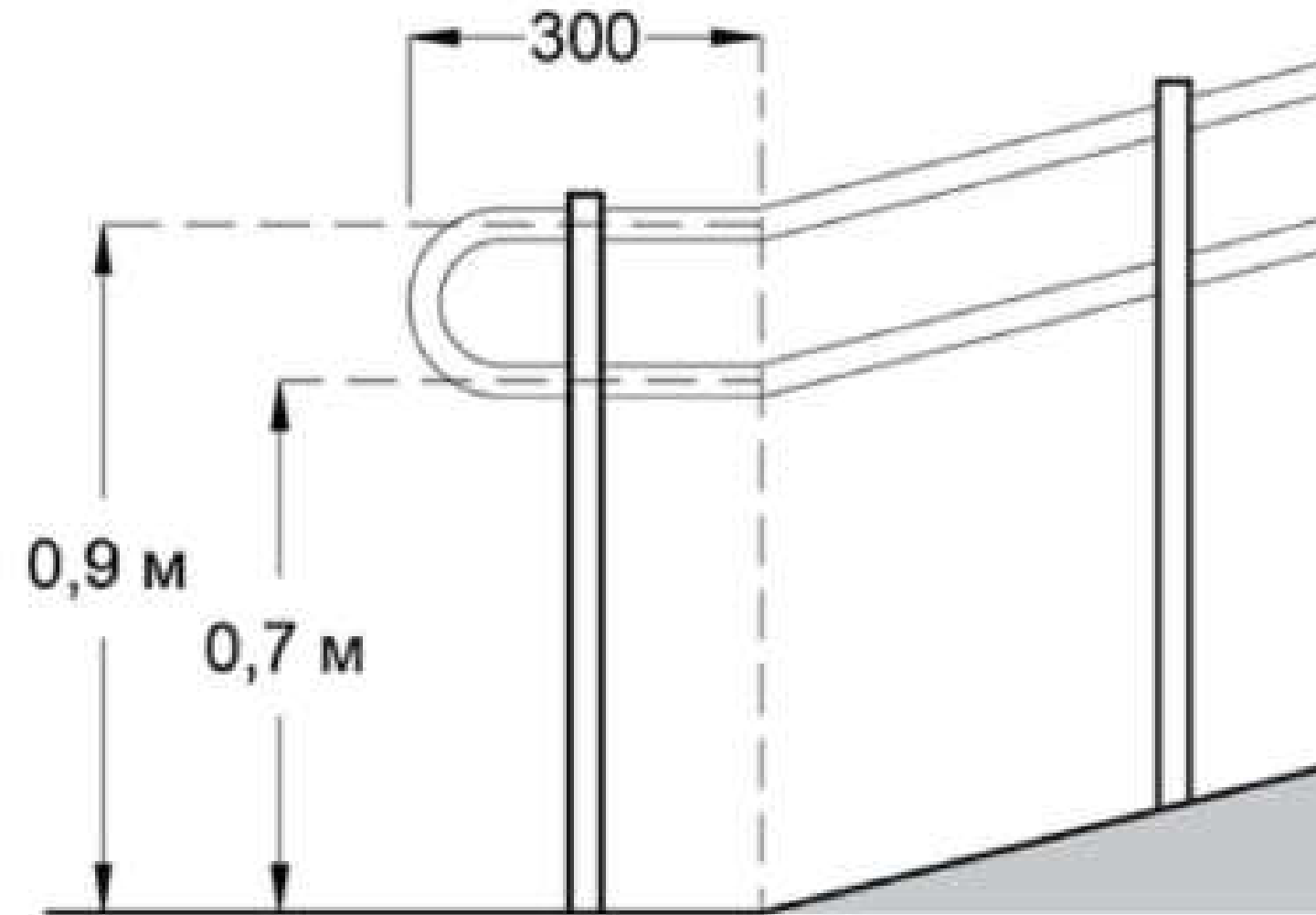
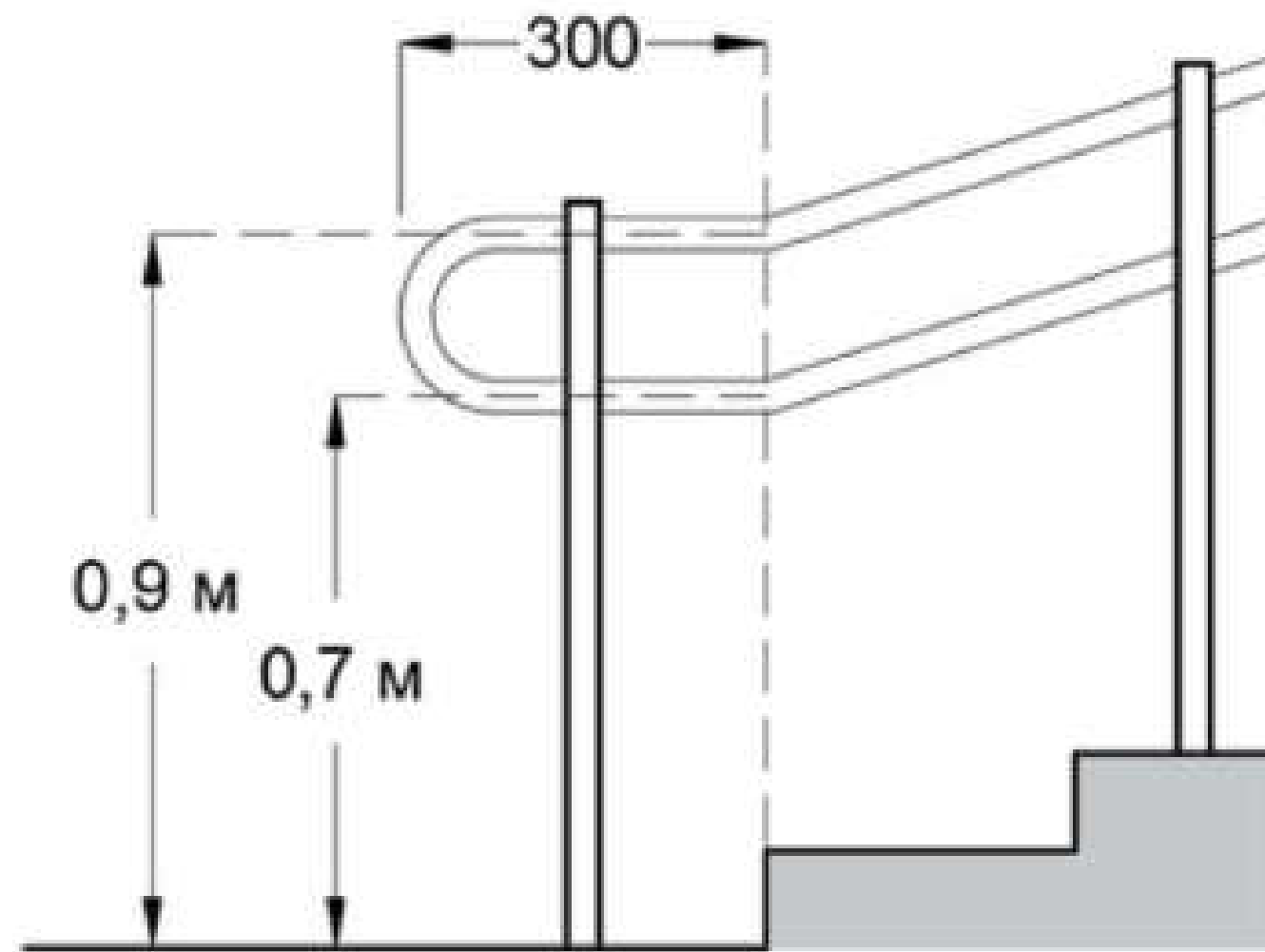

Рисунок 2: відстань від сходин до краю поручня 150 – 200 мм

Поручні пандуса та сходів

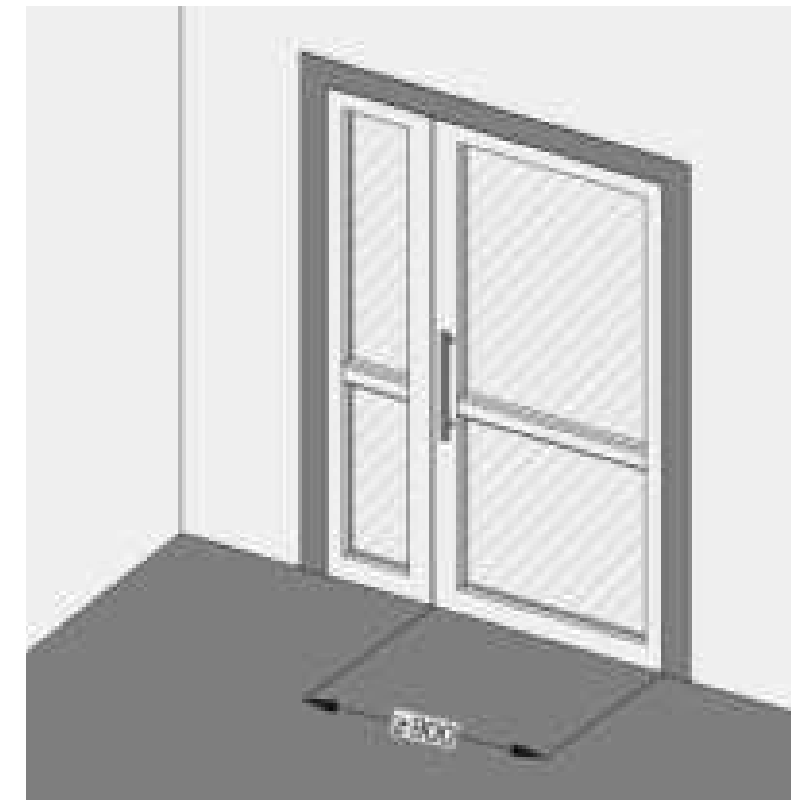
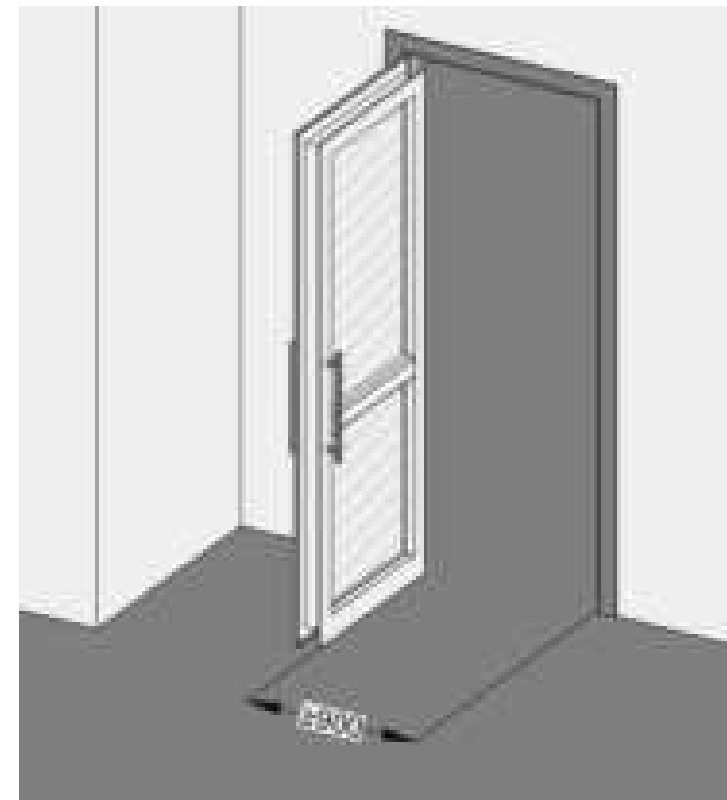
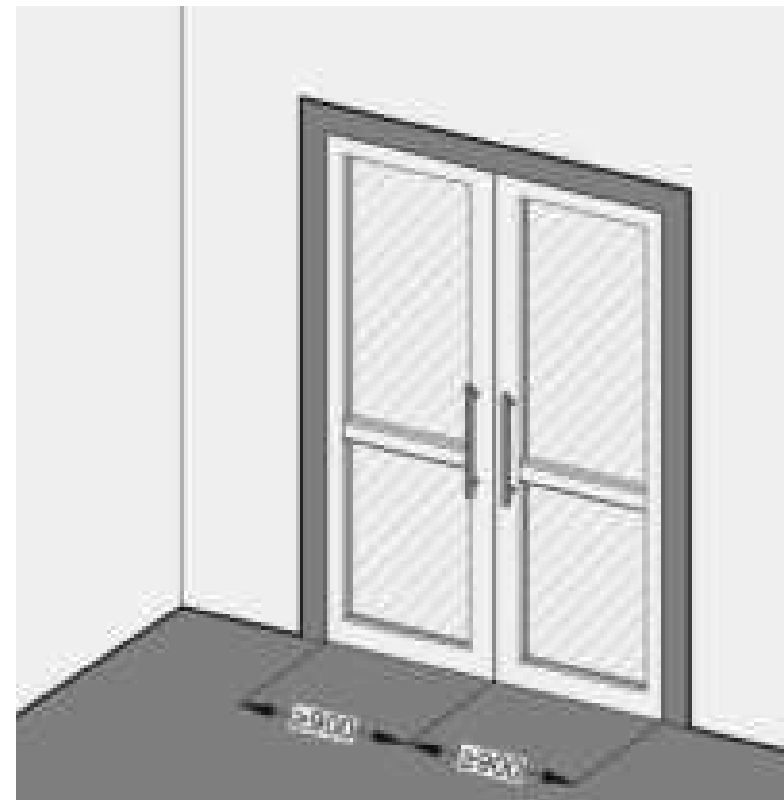
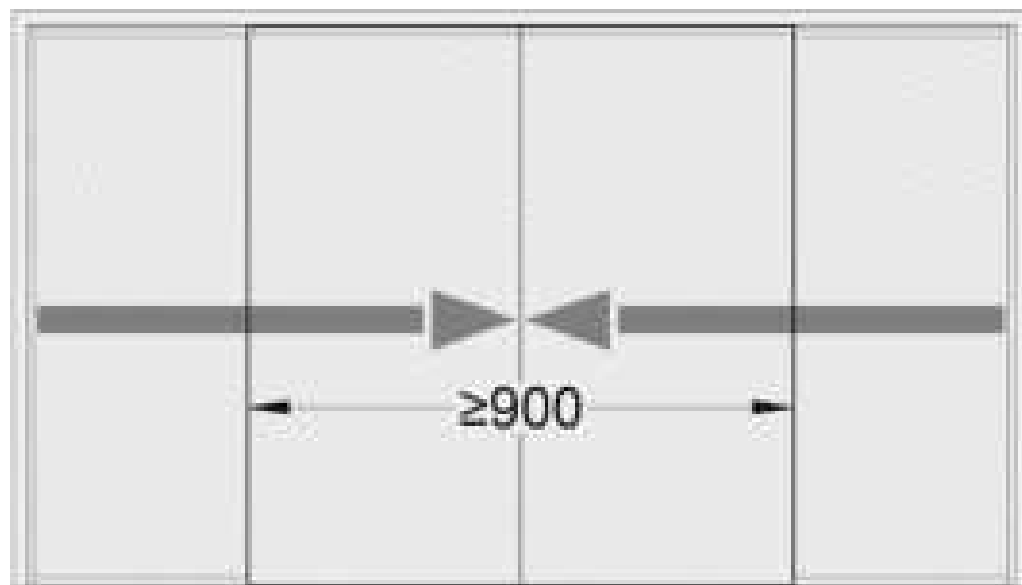
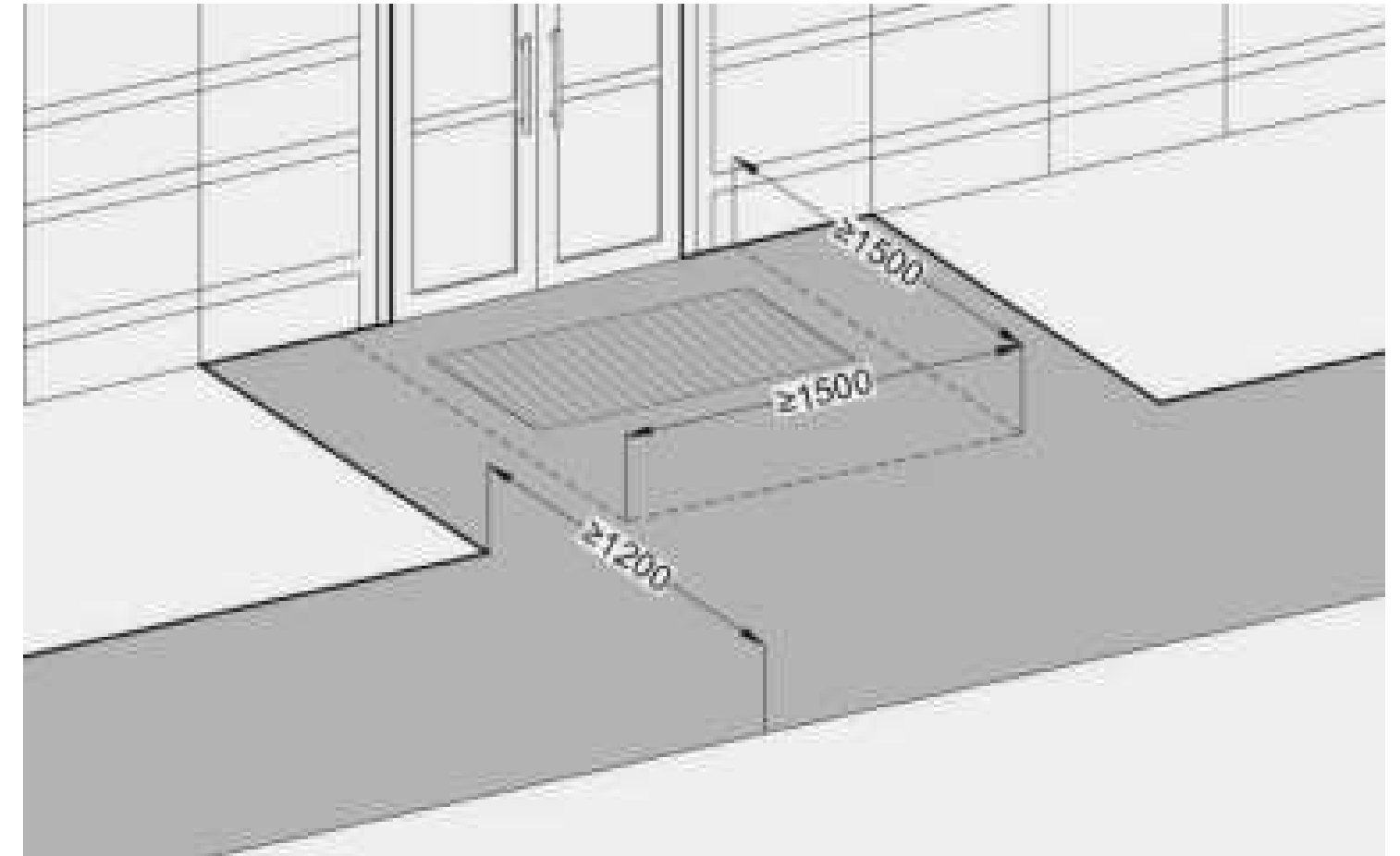
- Поручні - по обидва боки, на висоті 0,7 м і 0,9 м
- Продовження поручнів по горизонталі на 0,3 м вгору та вниз із заокругленням
- Контрастність відносно прилеглих поверхонь
- Поручні повинні за кольором контрастно відрізнятися від кольору поверхні сходів та інших прилеглих поверхонь
- Поручні повинні бути матовими та мати гладку поверхню, що забезпечує достатній опір ковзанню рук
- У разі кріплення поручнів до вертикальних опор, перша та остання вертикальні опори (як вгору, так і вниз) мають бути розташовані на відстані 0,15 м—0,2 м від краю заокругленої частини поручня

Пандус та сходи

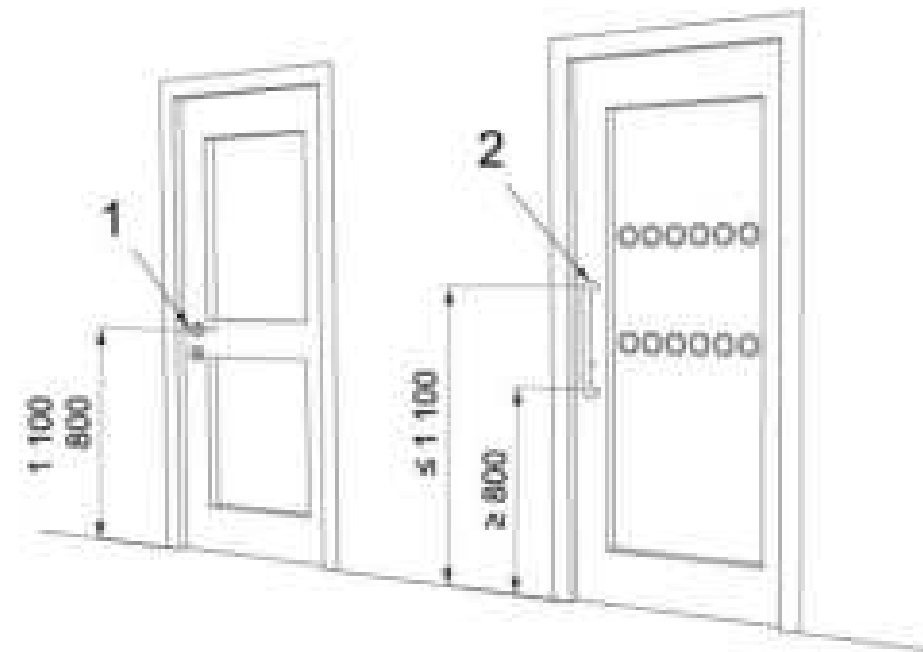
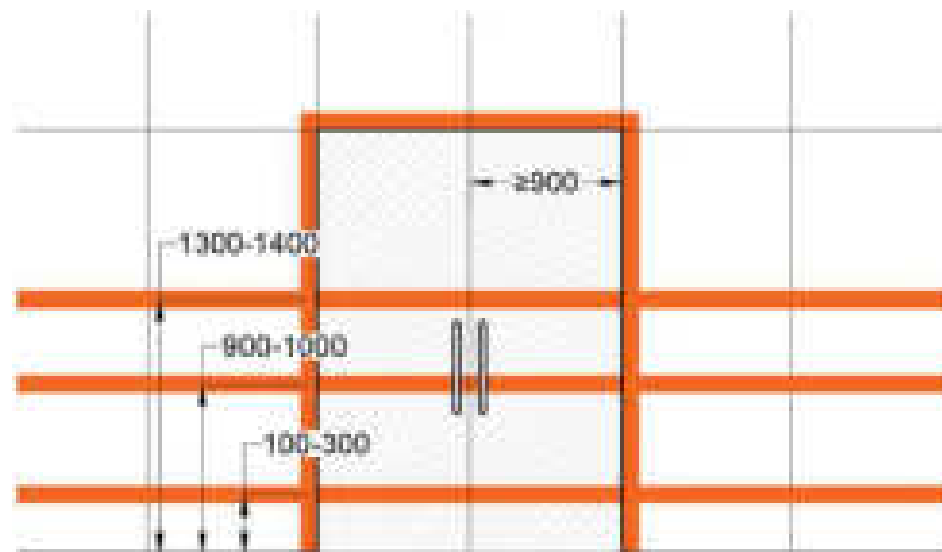
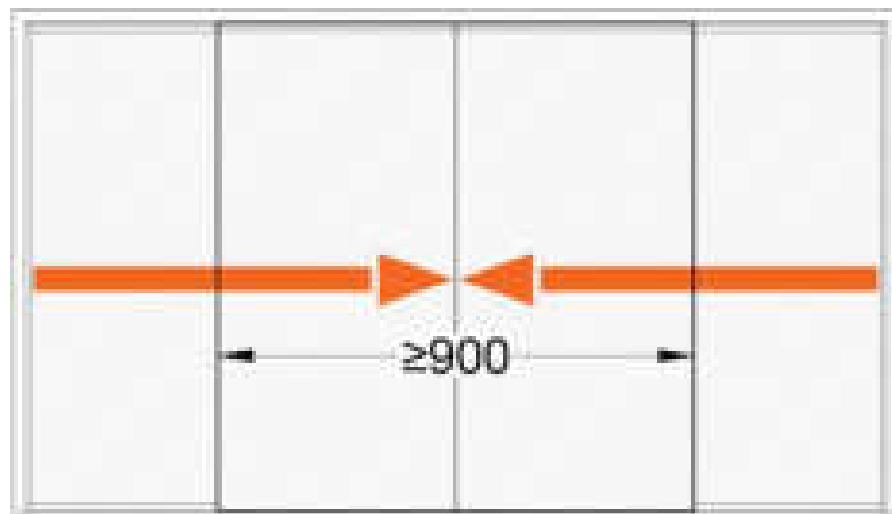
Вхідні двері

- вхідні двері повинні мати ширину проходу у просвіті не менше 0,9 м і не мати порогів
- найкращий варіант - автоматичні розсувні двері з контрастним маркуванням скляної поверхні
- якщо двері розпашні, то має бути затримка автоматичного зачинення дверей (дотягувач) тривалістю не менше ніж 5 с

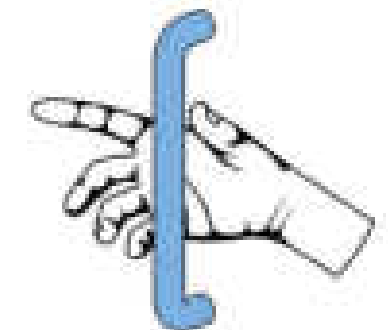
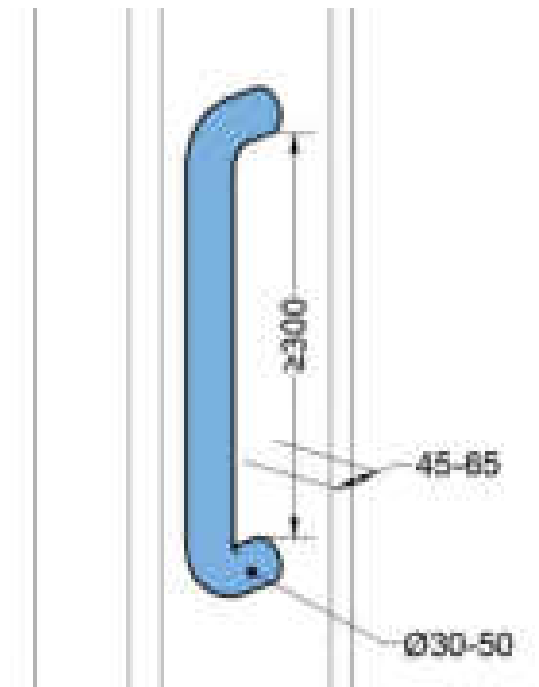
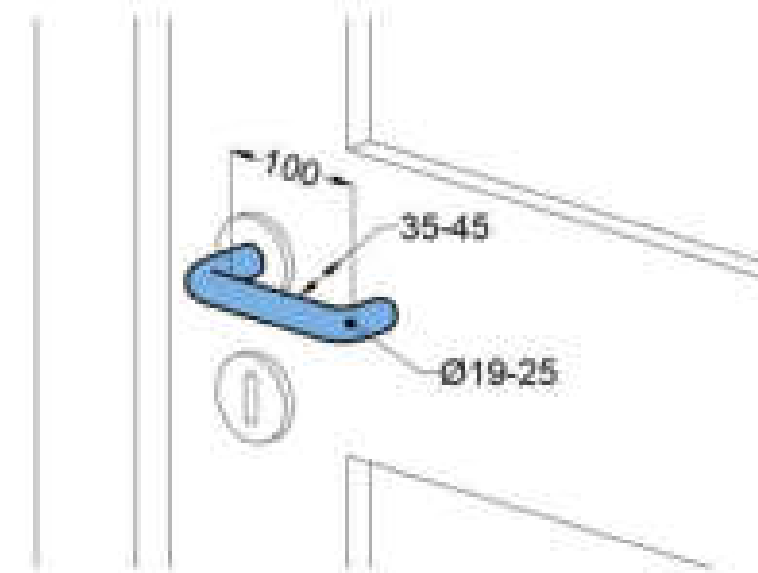

Контрастне маркування скляних дверей та фасадів, прозорих перегородок та оглядових панелей, дверні ручки

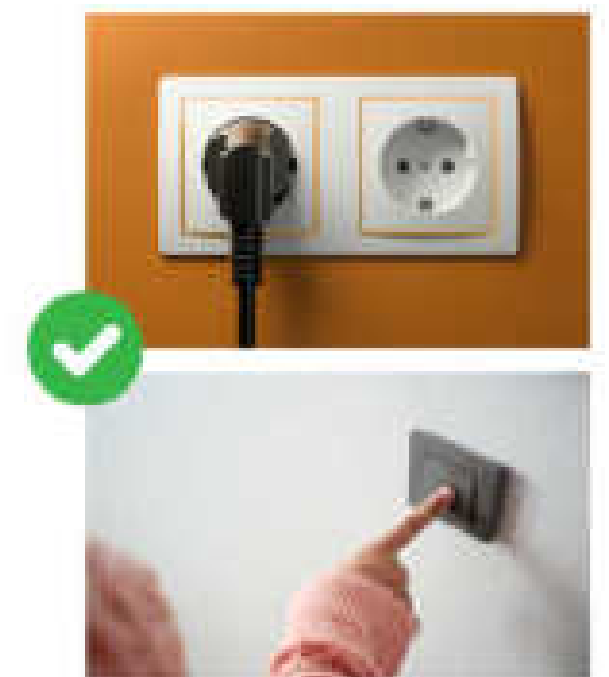
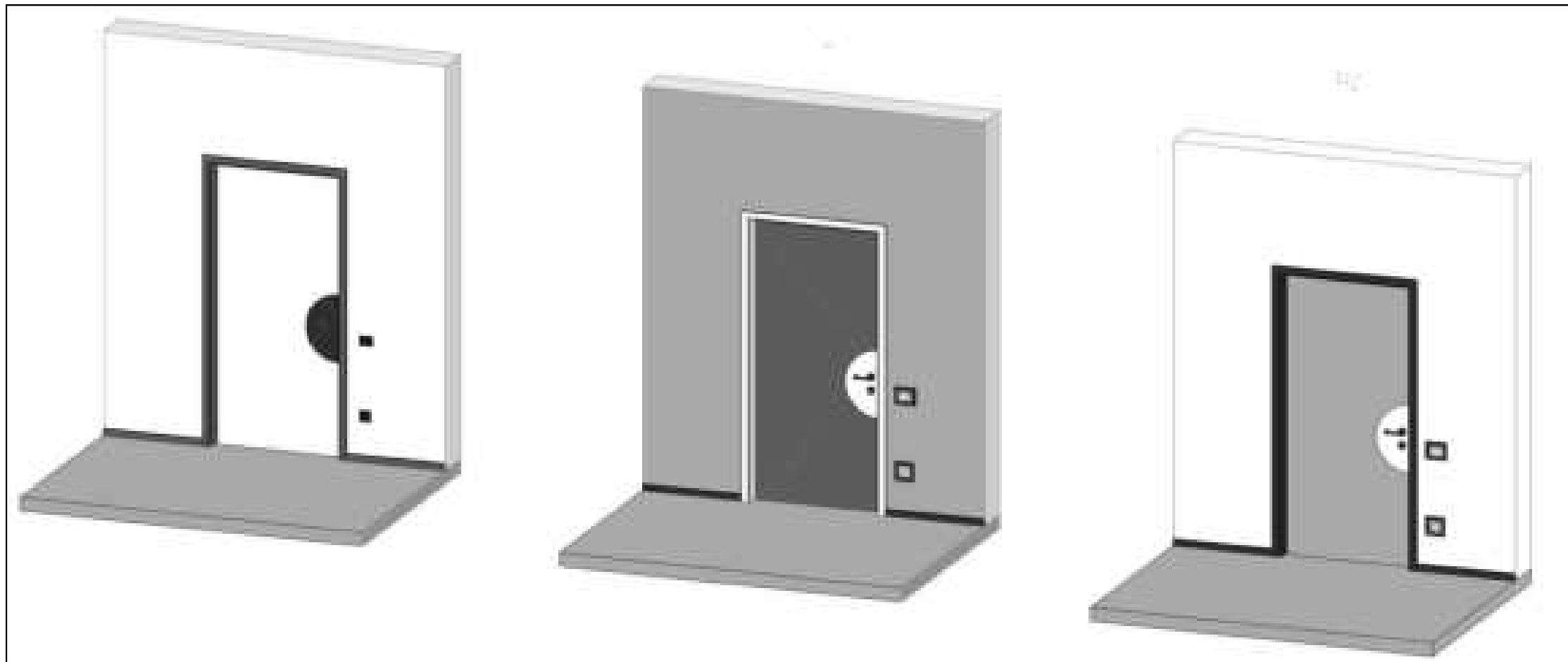
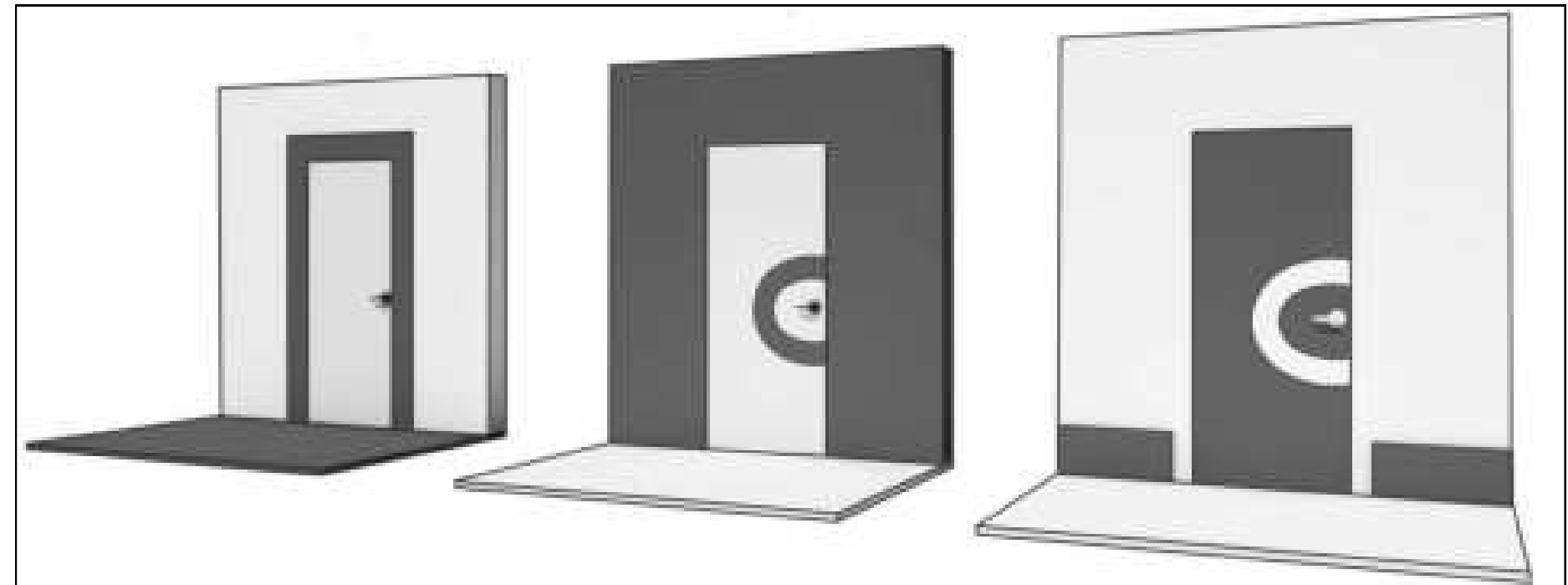
- полотна скляних (прозорих) перегородок та дверей повинні мати контрастне маркування на висоті 1000-1500 мм або на трьох рівнях (див. схеми нижче) - при цьому дизайн маркування може бути довільним (смуги, кола, геометричні фігури, патерни, графічні елементи тощо)
- дверні ручки - важільного типу (на висоті 800-1100 мм) та П-подібні (нижній край - на висоті не менше 800 мм, верхній край - на висоті не більше 1100 мм)

1. ручка важільного типу
2. ручка типу "скоба" (П-подібна)

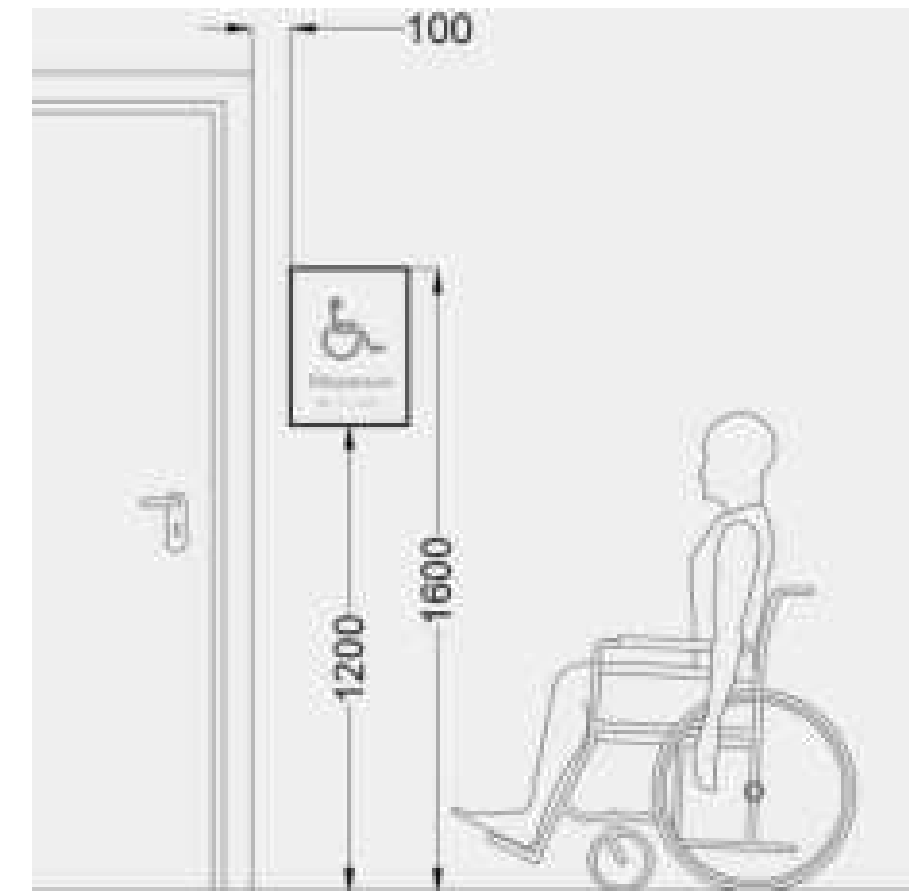
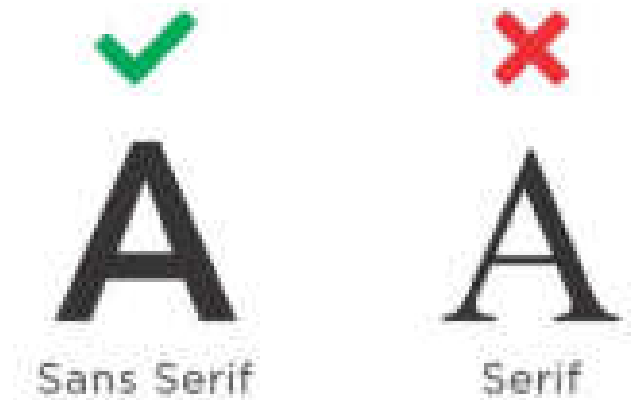

Варіанти контрастного виділення дверей, дверних ручок, вимикачів, розеток

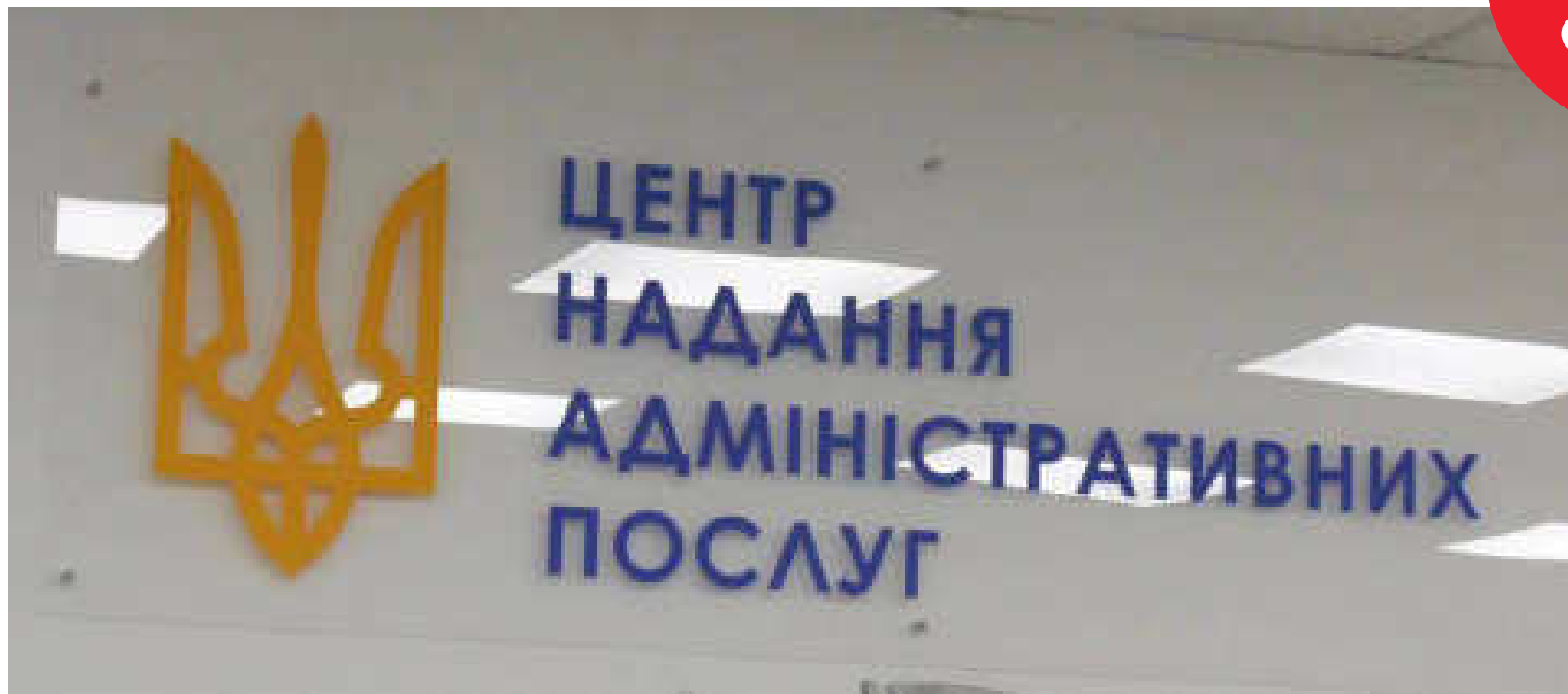
Засоби орієнтування та нормативні таблички всередині

- покажчики, призначені для орієнтування, розташовуються послідовно, в зоні видимості відносно один одного, зміст покажчиків – чіткий та лаконічний
- фон – матовий, без віддзеркалень та відблисків, освітлення з усіх боків
- шрифти, що є легкими для розпізнавання та читання, без тіней, з рівномірною товщиною та висотою символів
- співвідношення ширини і висоти літер та цифр - в межах 3:5 і 1:1
- шрифт без засічок - типу Helvetica або Arial medium, без декоративних елементів
- висота літер - 20-30 мм висоти на кожен метр відстані, мінімальна висота літери - 15 мм
- написи починати з великої літери, решта літер - маленькі
- однакові міжбуквенні інтервали, пробіли між словами, інтервали між рядками
- арабські цифри
- вирівнювання по лівому краю

Орієнтовні схеми оформлення нормативних засобів орієнтування та табличок зі шрифтом Брайля

Приклади невдалого оформлення вивісок - зчитування ускладнено відблисками та віддзеркаленням

Засоби для орієнтування

Нормативна табличка при вході до приміщення

Табличка з номером поверху (навпроти виходу з ліфта)

Табличка-інформатор для орієнтування в будівлі (біля ліфтів)

Тактильна позначка номеру поверху на поручні сходів

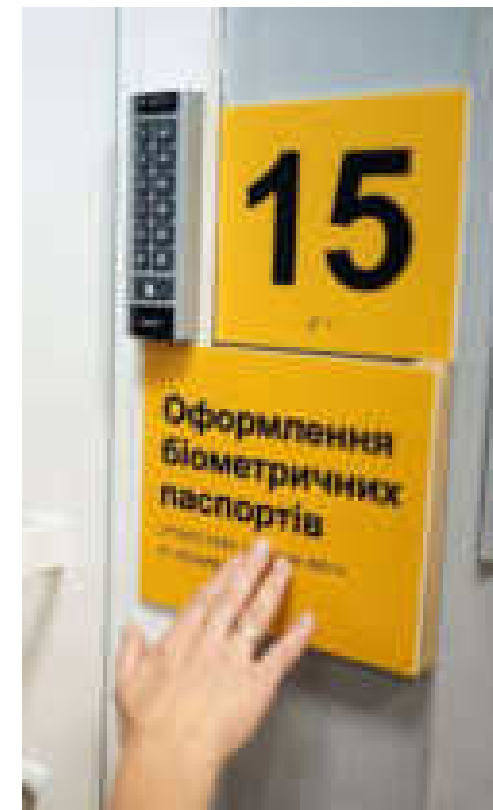

Табличка для орієнтування на поверсі

Табличка для орієнтування на поверсі

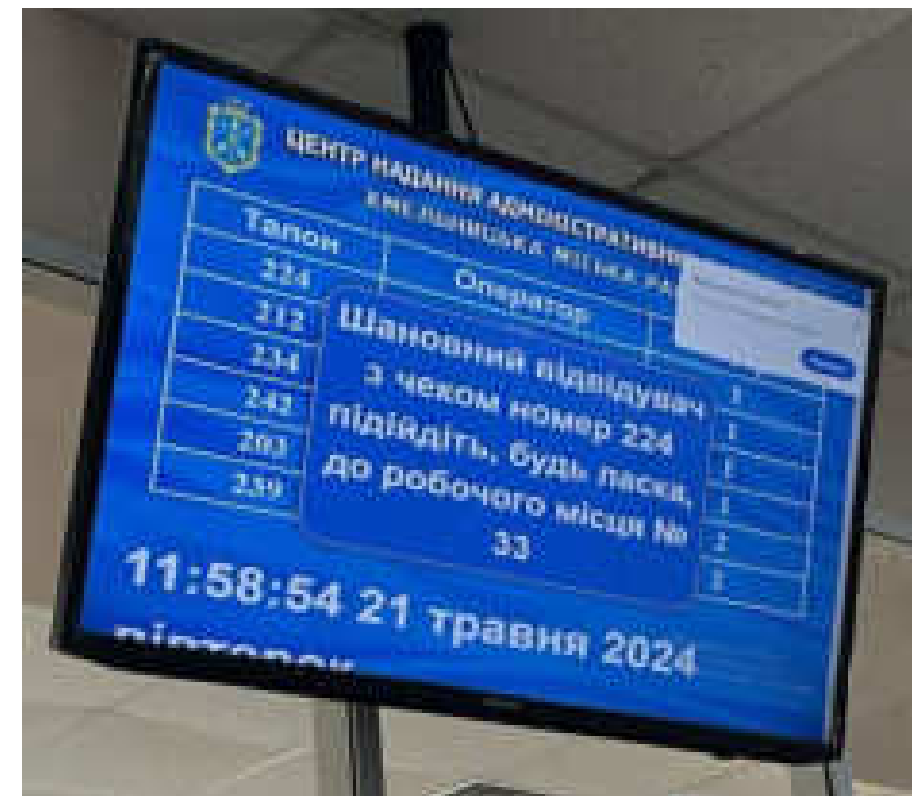
Візуальні елементи доступності (засоби орієнтування та нормативні таблички)

Засоби орієнтування та нормативні таблички всередині будівлі

Інформаційні дисплеї та кіоски

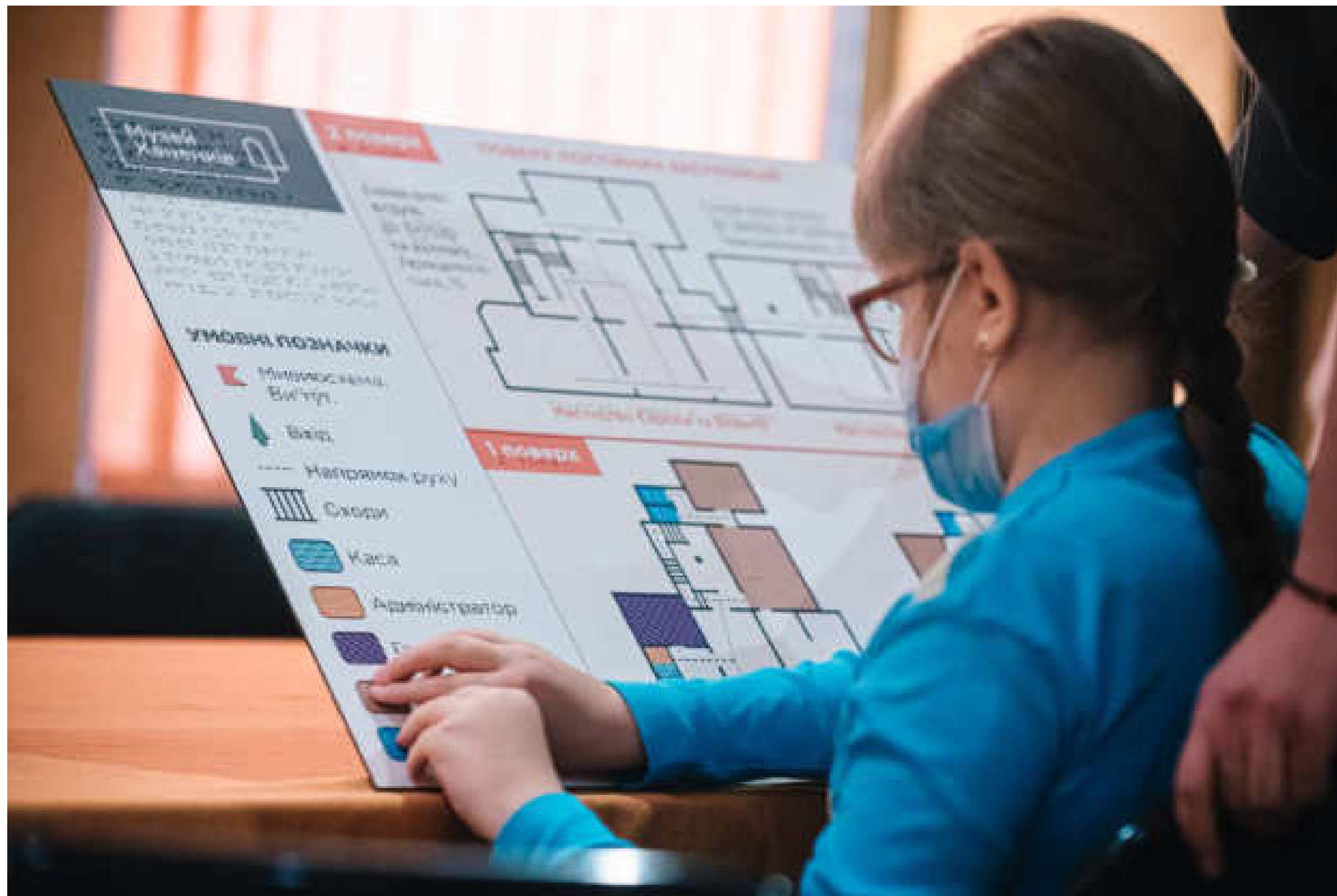

Мнемосхема

- Містить основну інформацію для самостійного орієнтування у просторі незрячих гостей та гостей з порушенням зору
- Відображає у тактильному вигляді та шрифтом Брайля: план (схему) поверхів будівлі, шляхів евакуації, прилеглої території (за наявності), окремих локацій об'єкта
- Розміщується у доступному та зрозумілому для МГН місці - як правило, у тамбурі чи біля входу у будівлю / на територію
- **По мнемосхемі необхідно отримати додаткову консультацію профільних фахівців (з реабілітації людей з порушенням зору) та/або виробника.**

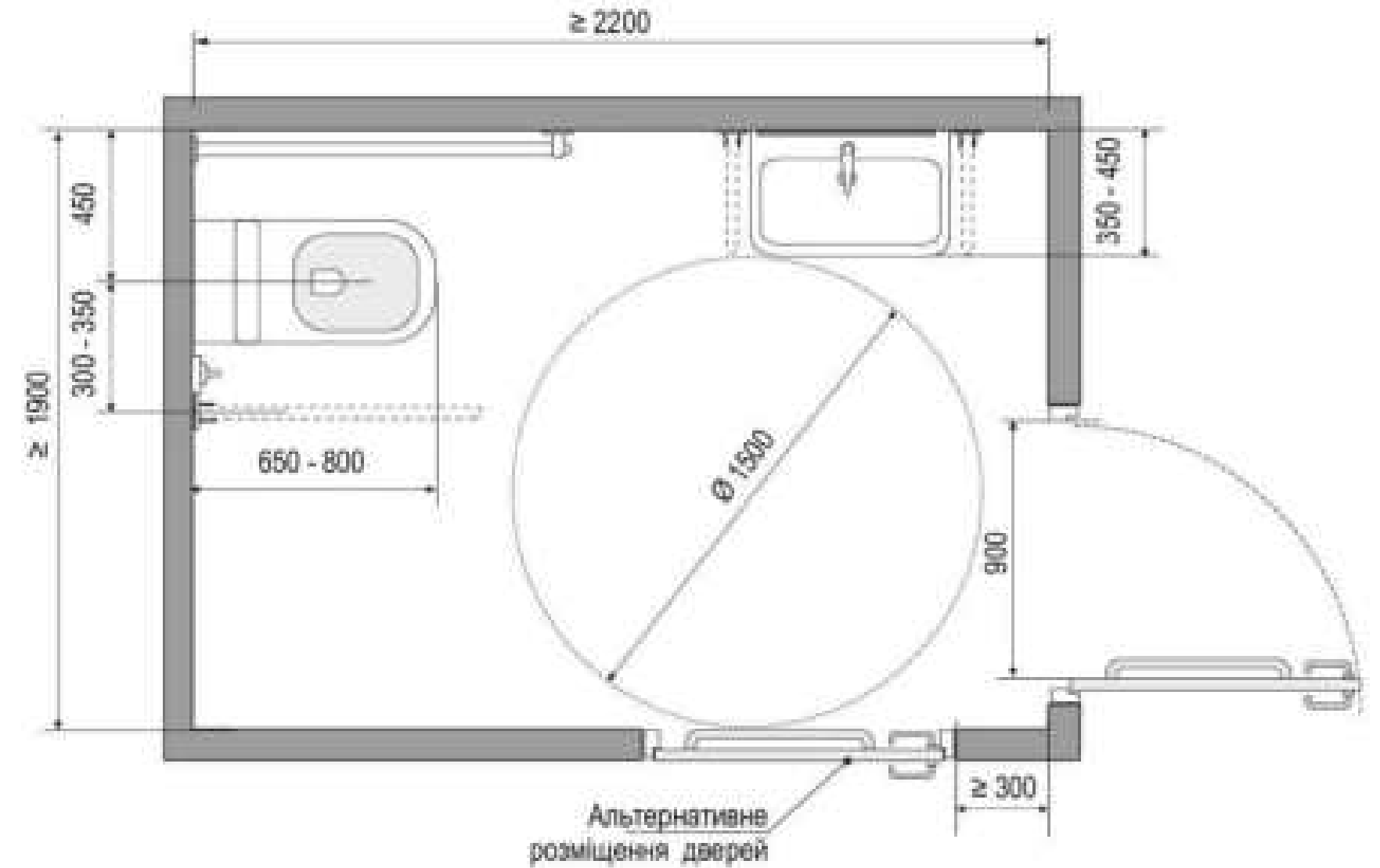
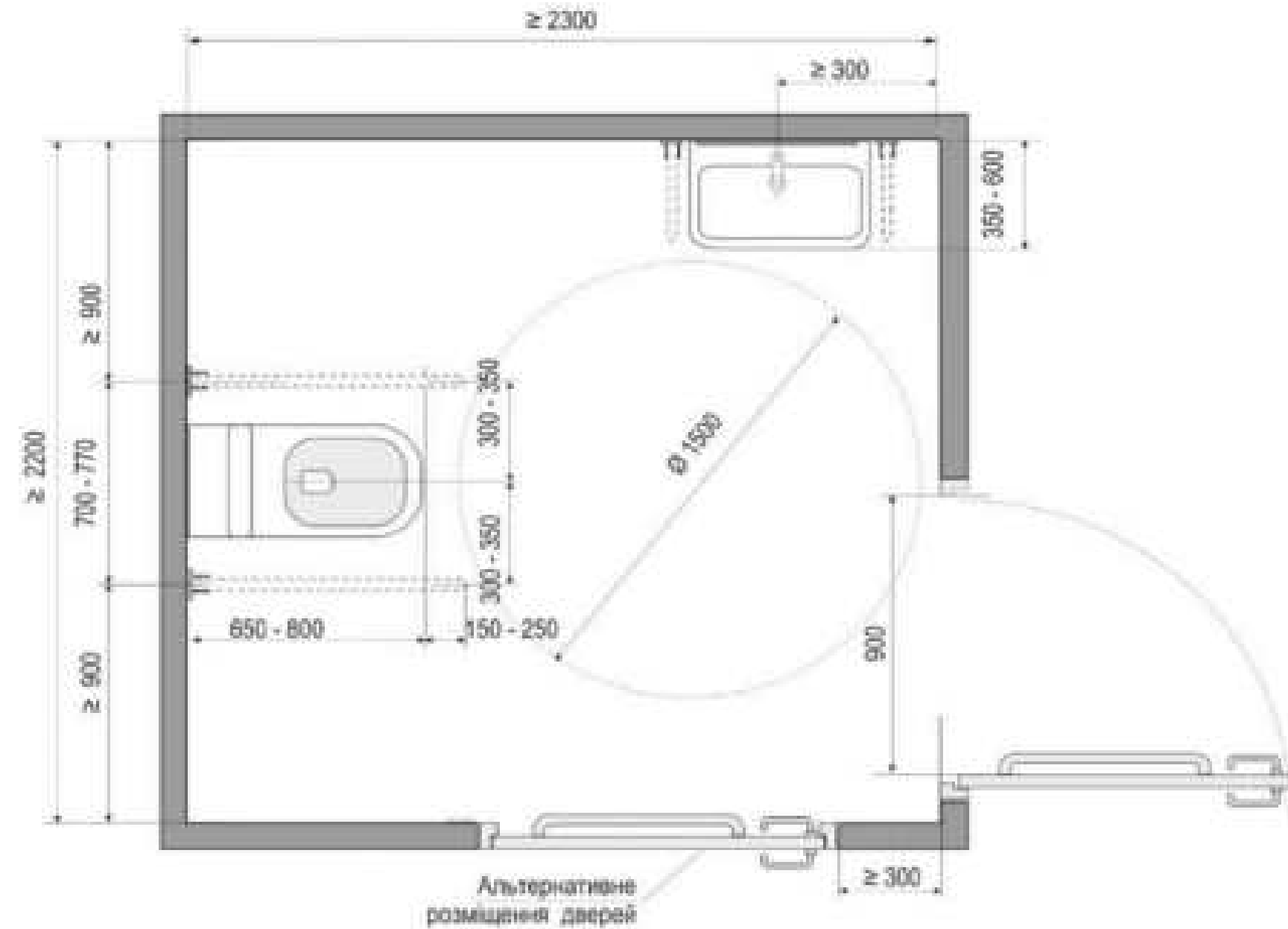
Мнемосхема

Вбиральня (універсальна кабіна)

- розміри в плані не менше: ширина – 1,65 м, глибина – 1,8 м
- двері – завширшки 0,9 м у просвіті, відчинення назовні, дверна ручка – важільного типу або П- подібна на висоті 850-1100 мм від підлоги
- простір для розміщення крісла колісного, гачки для одягу, милиць та іншого приладдя
- поручні – встановлюються з обох боків унітазу на висоті 0,7 м—0,8 м від підлоги так, щоб їхній нижній край був на висоті 0,2 м—0,3 м над сидінням унітазу. Довжина поручнів повинна простягатися на відстань не менше ніж 0,15 м далі переднього краю сидіння унітаза.
- відстань від осі унітазу до поручнів – 350 мм (700 мм між поручнями)
- тип поручнів (відкидний пристінний, відкидний на опорі, «стіна-підлога», пристінний) визначається залежно від місця розміщення унітазу
- висота сидіння унітазу – 400-480 мм (рекомендовано встановлювати підвісний унітаз – «інсталяцію»)
- рукомийник – без п'єдесталу, верхній край - не вище 750-800 мм, під рукомийником – вільний простір для ніг користувача крісла колісного висотою 700 мм на всю глибину рукомийника заповори
- засувки й інші прилади відчинення і зачинення дверей повинні мати форму, яка дозволяє особі з інвалідністю керувати ними однією рукою (кулаком) і не вимагає застосування надто великих зусиль або значних поворотів руки у зап'ясті
- з внутрішнього боку дверей – горизонтальна ручка на висоті 0,7-0,8 м довжиною 400-600 мм
- тривожна сигналізація – 2 приводи на висоті 100 мм та 800-1100 мм від підлоги
- крани – важільного типу або сенсорні
- дзеркало – нижній край на висоті 0,9 м від підлоги або з функцією зміни куту нахилу (ручка дзеркала на висоті не більше 1,3 м)
- урна в зоні досяжності з сидіння унітазу, безконтактна
- диспенсери (мило, паперові рушники) – на висоті 0,85-1,1 м (по нижньому краю), по можливості – безконтактні
- не встановлювати автоматичні сушарки
- рекомендовано передбачити: гігієнічний душ у зоні досяжності з сидіння унітазу, трап (підлоговий сток), відкидний (настінний) столик для сповивання (висота поверхні у відкритому стані – 800 мм від підлоги)
- гачки для одягу та речей - на висоті 1,1-1,4 м
- гачок для милиць - на висоті 1,1-1,2 м

Вбиральня (універсальна кабіна)

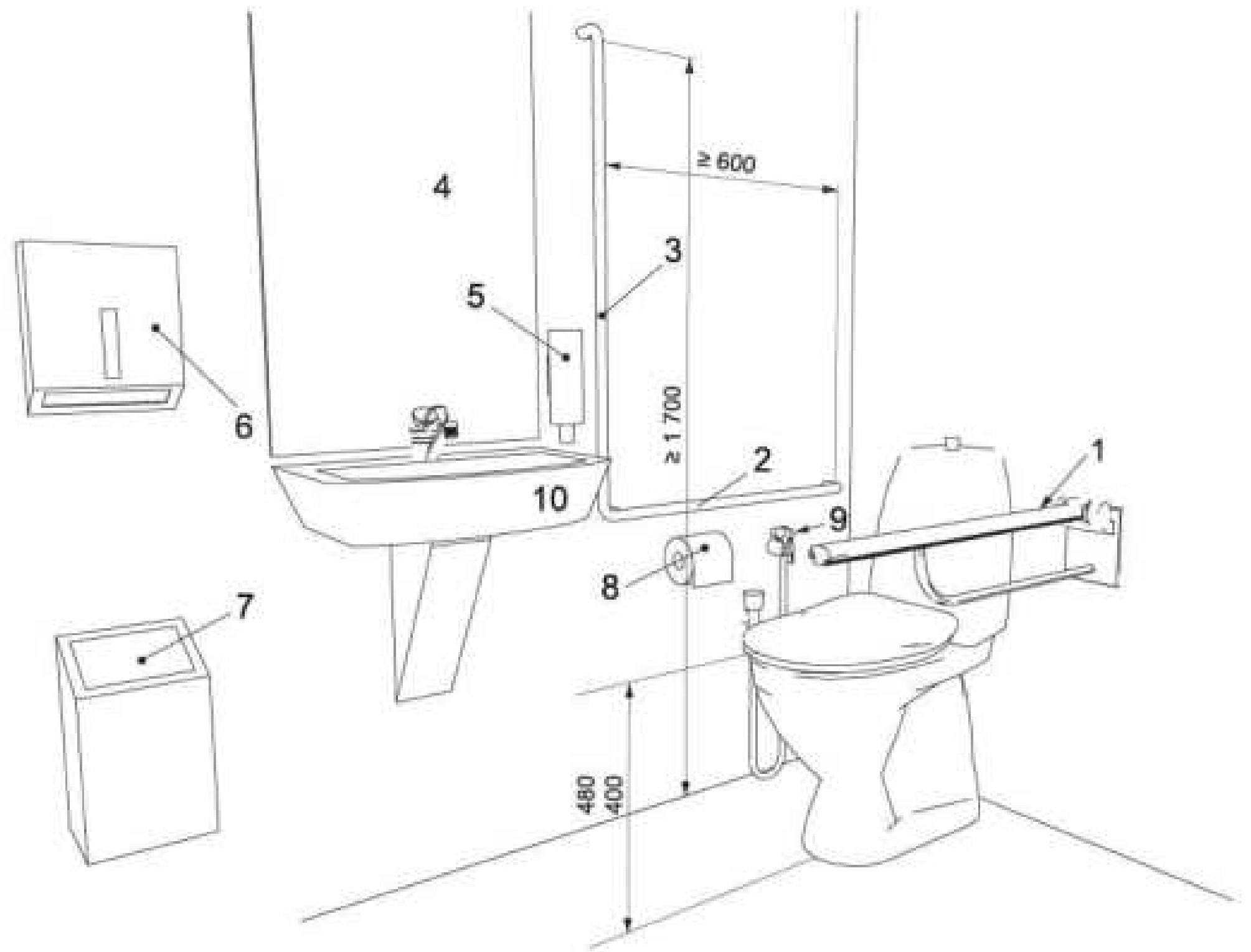

Орієнтовні схеми облаштування універсальної кабіни

Вбиральня (універсальна кабіна)

Орієнтовна схема обладнання універсальної кабіни:

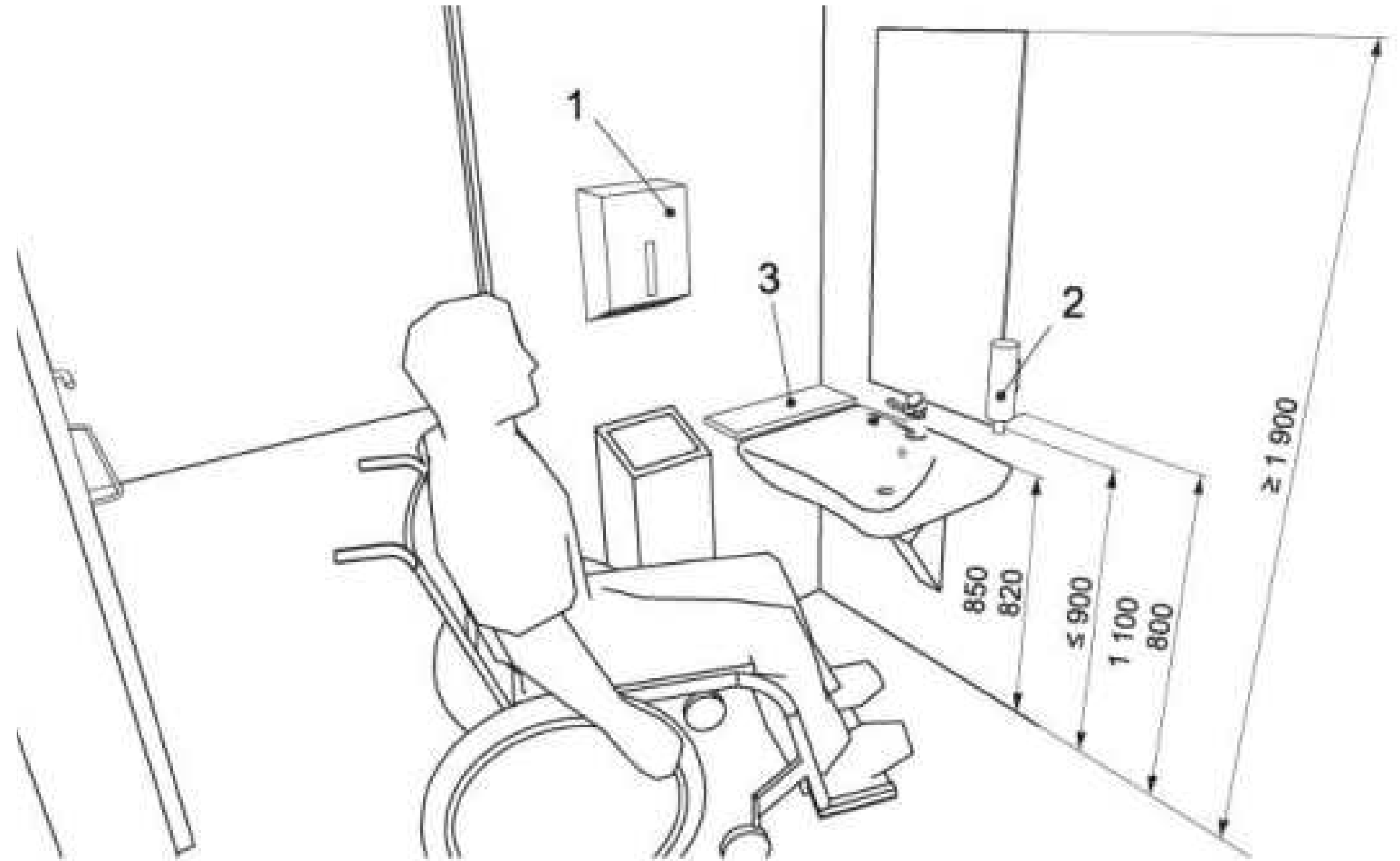
1. поручень на висоті 200-300 мм вище сидіння унітазу
2. пристінний горизонтальний поручень на висоті 200-300 мм вище сидіння унітазу
3. пристінний вертикальний поручень
4. дзеркало, висота верхнього краю – не менше 1900 мм, висота нижнього краю – не менше 900 мм від підлоги
5. диспенсер мила на висоті 800 мм-1100 мм від підлоги
6. диспенсер паперових рушників або сушарка для рук на висоті 800-1100 мм від підлоги
7. урна
8. диспенсер туалетного паперу на висоті 600-700 мм від підлоги
9. незалежний підвід води
10. малий рукомийник глибиною не більше 350 мм

Вбиральня (універсальна кабіна)

Орієнтовна схема обладнання зони для миття рук:

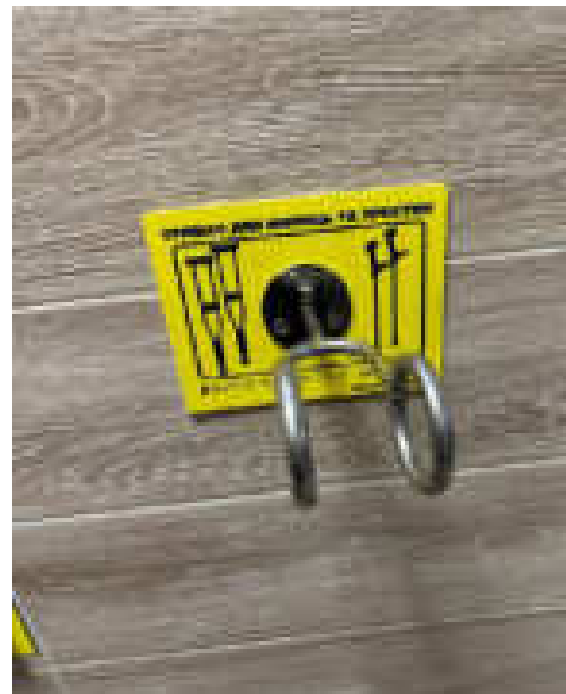
- 1. паперові рушники на висоті від 800-1100 мм над підлогою
- 2. диспенсер мила
- 3. поличка

Вбиральня (універсальна кабіна - двері та таблички)

Вбиральня (універсальна кабіна - приклади облаштування)

Універсальна кабіна з душем

Відкидні поручні
по обидва боки
унітазу

Дзеркало з
функцією зміни
кута нахилу

Поручень біля
рукомийника

Вільний простір
під рукомийником

Вільний простір
для маневрування
крісла колісного

Тримач для
милиць

Кнопка виклику
екстреної допомоги

Місце для
перевдягання

Поручні та сидіння
у зоні душу

Урна без педалі

Додатковий
підлоговий сток

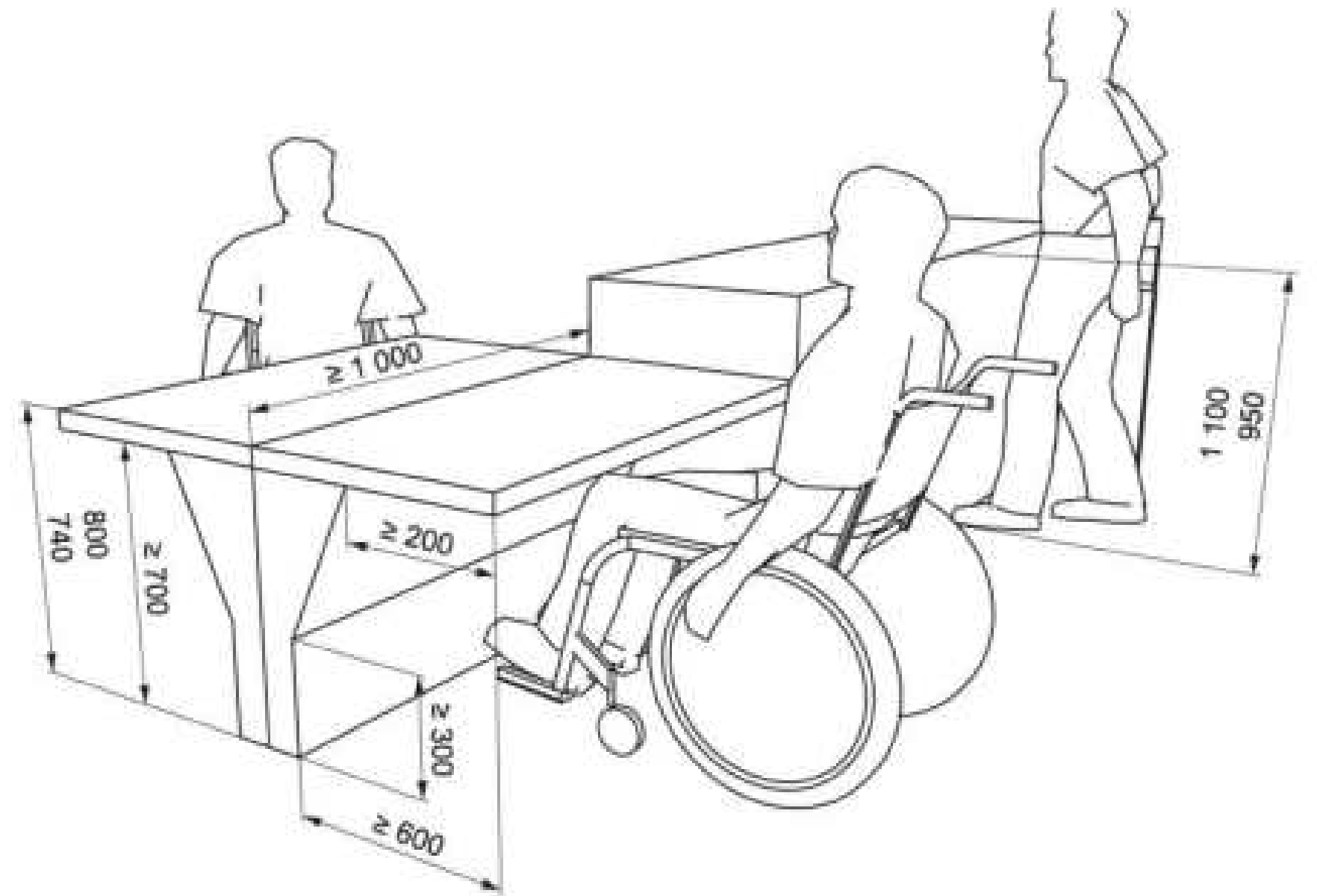
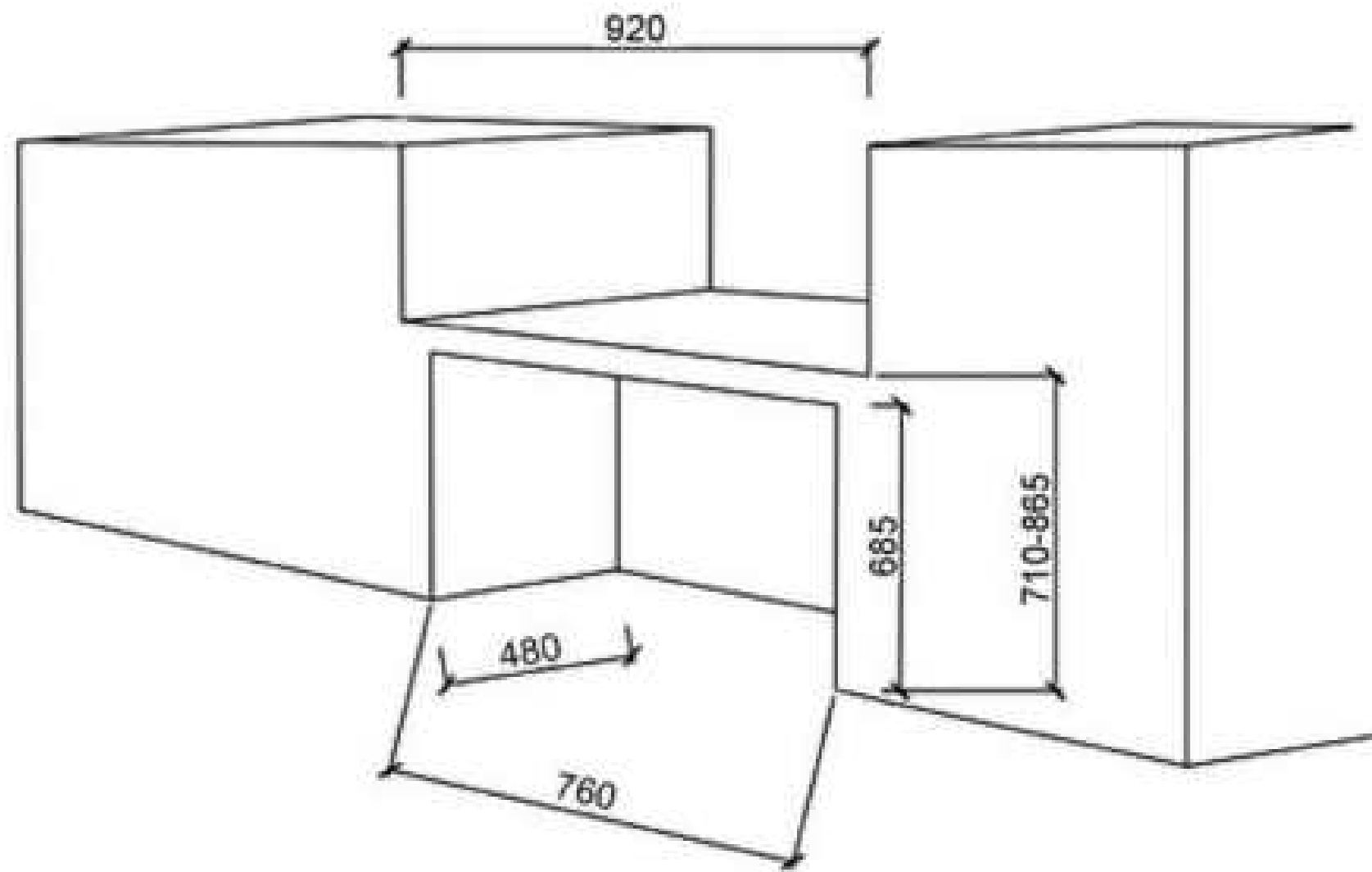
Вбиральня (універсальна кабіна - обладнання)

Перед вами - фото доступної вбиральні.
Назвіть наявні у ній елементи доступності та їхнє призначення.

Місця обслуговування

Місця обслуговування (рекомендовані меблі для робочих місць)

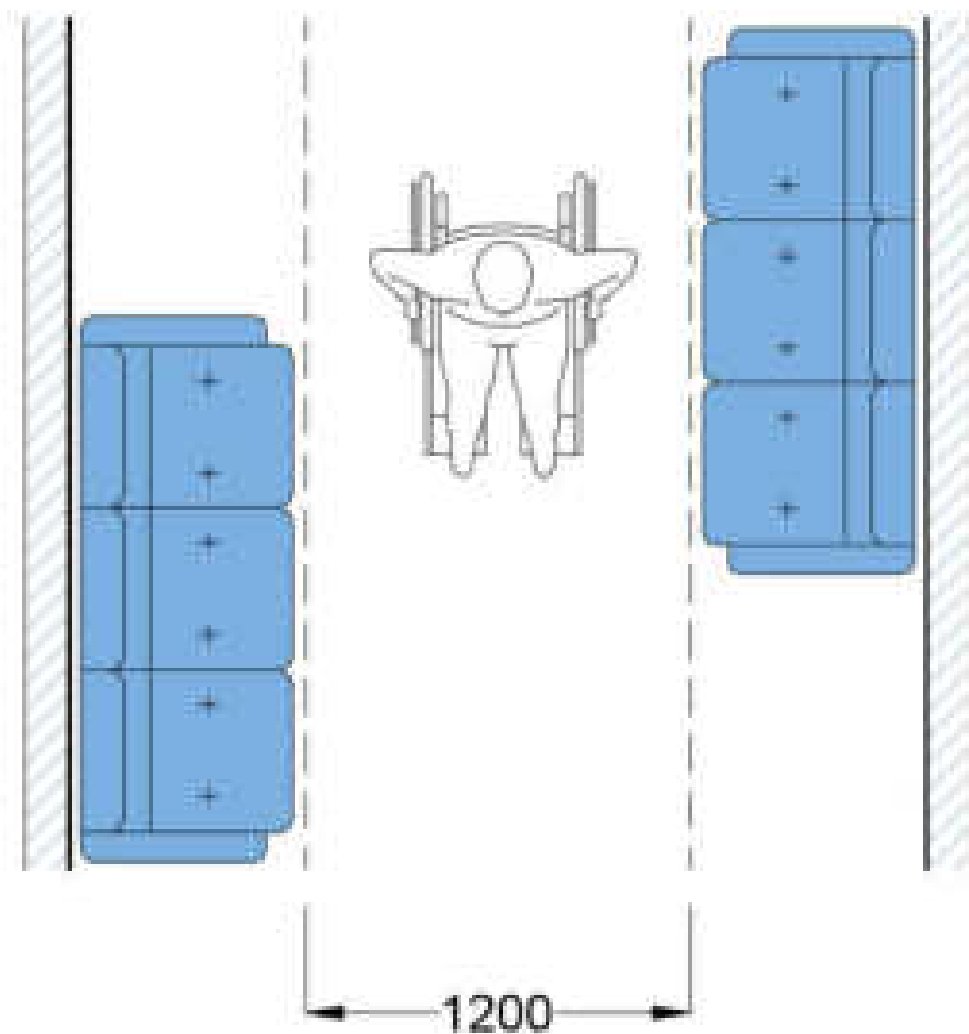

Місця обслуговування (рекомендовані варіанти перегородок з номерами місць)

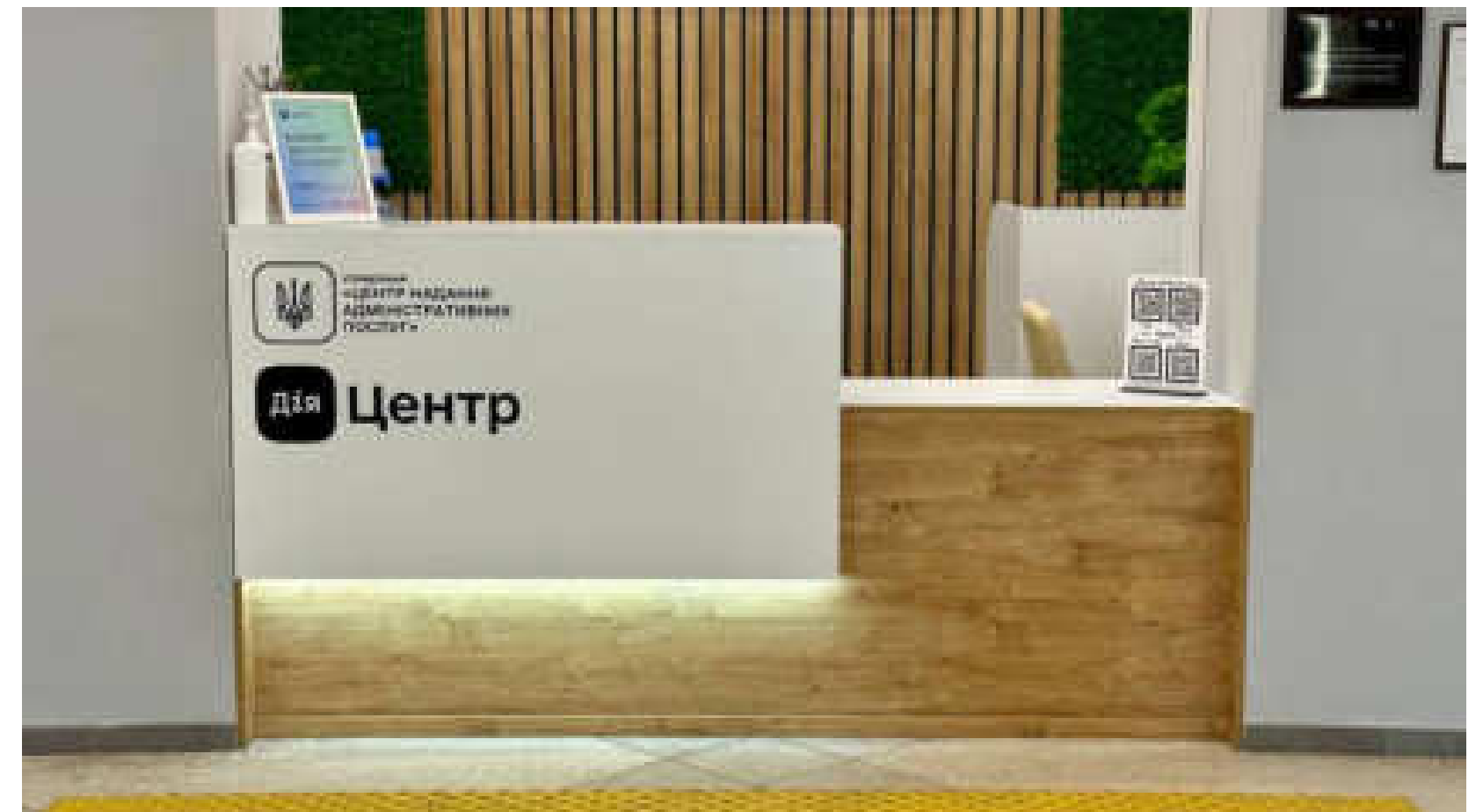
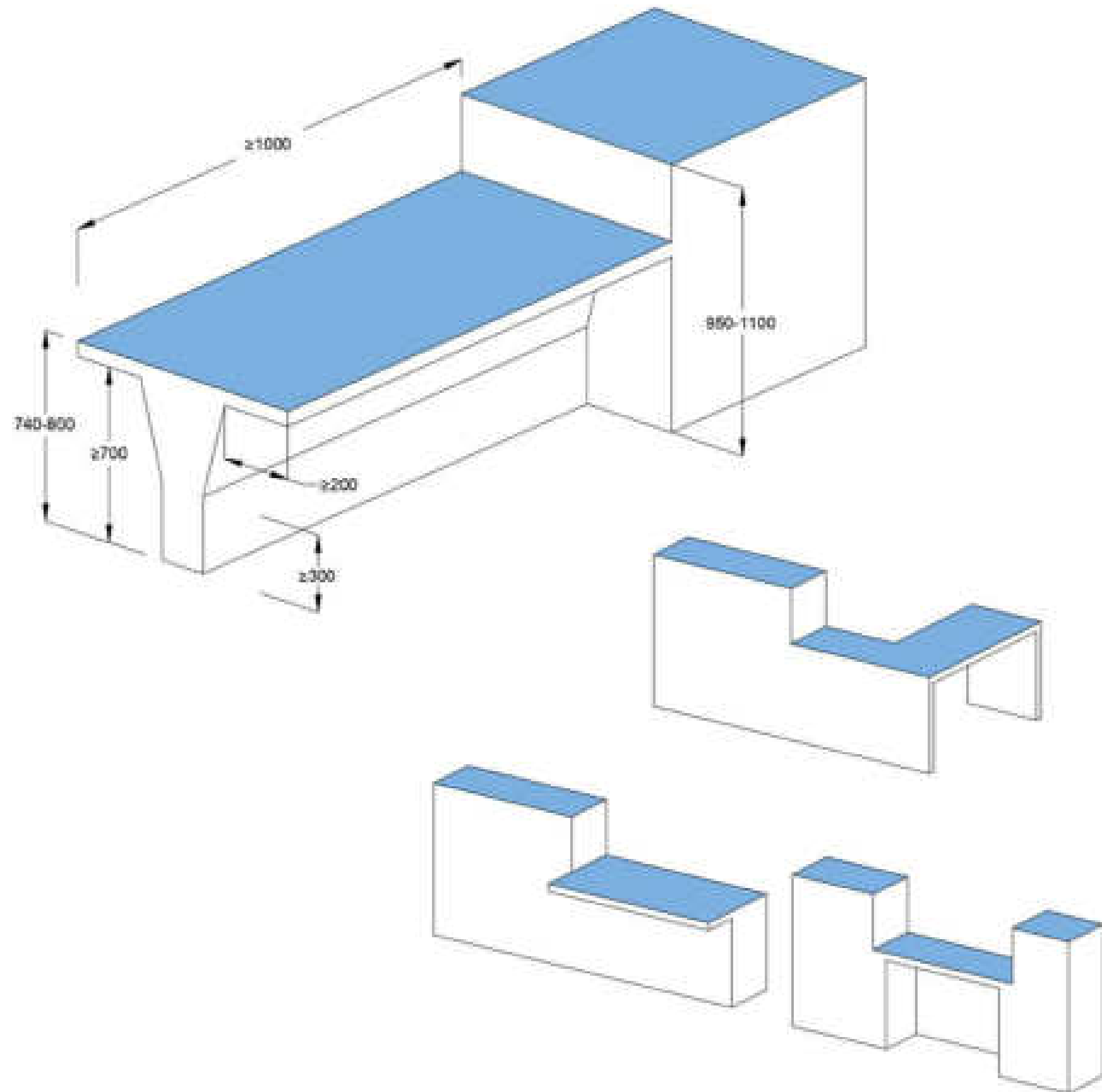

Рекомендовані меблі для очікування

В разі встановлення меблів має залишатися безперешкодний прохід завширшки не менше 1,2 м

Рекомендовані конструкції інформаційних стійок (рецепцій)

Доступність послуг для осіб з порушенням слуху

- Встановлення індукційної петлі забезпечує якісну передачу звукового сигналу від мікрофона на кохлеарні імпланти і слухові апарати, переведені в режим "Т" ("індукційна котушка"). При цьому до приладу під'єднується мікрофон будь-якого типу. Портативна індукційна петля охоплює відстань від 1,2 до 70 м
- Додатково - встановлення обладнання для онлайн-перекладу жестовою мовою

Ключові аспекти безбар'єрності у наданні інформації та послуг

Інформаційна доступність як система

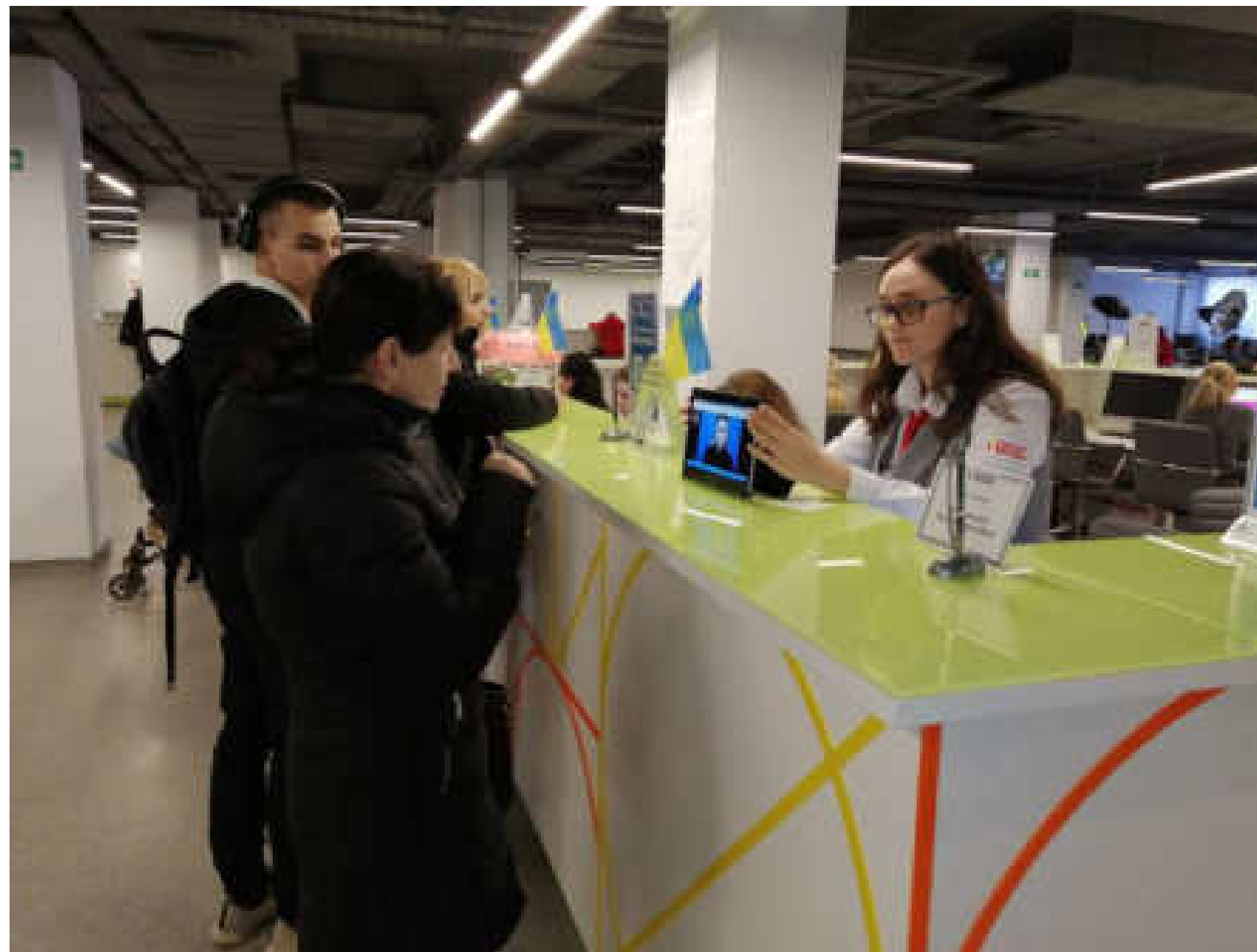
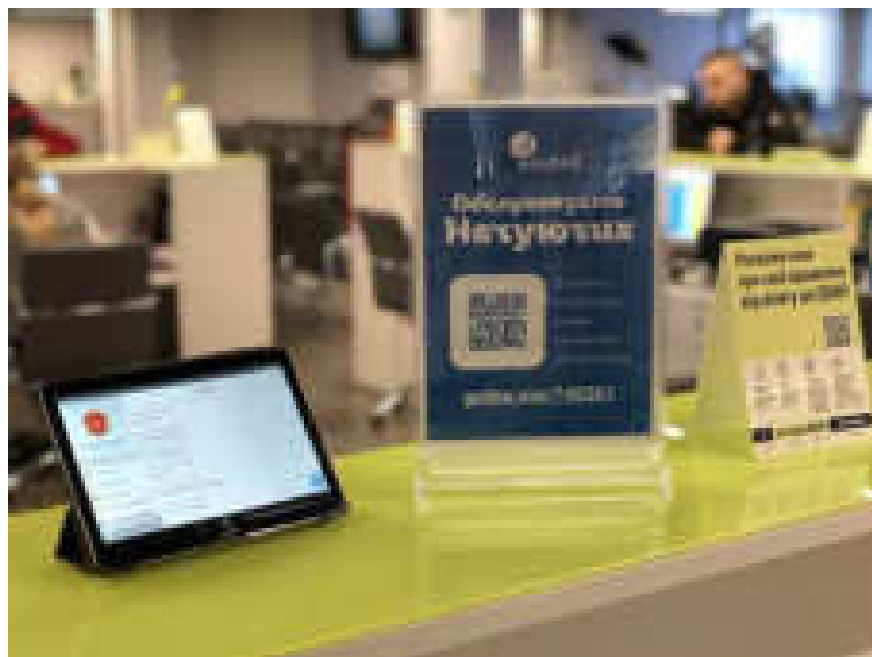
Складові інформації включають різні аспекти, що допомагають громадянам відчувати безпеку, зберігати спокій та самостійність.

Доступність інформації є складовою комфорту та запорукою рівних можливостей.

Доступність інформації є надзвичайно важливою і забезпечує:

- **Безпеку**
- **Самостійність**
- **Інклюзивність та рівність**
- **Зручність**
- **Психологічний комфорт**
- **Підвищення якості обслуговування**

Послуги для людей з порушеннями слуху

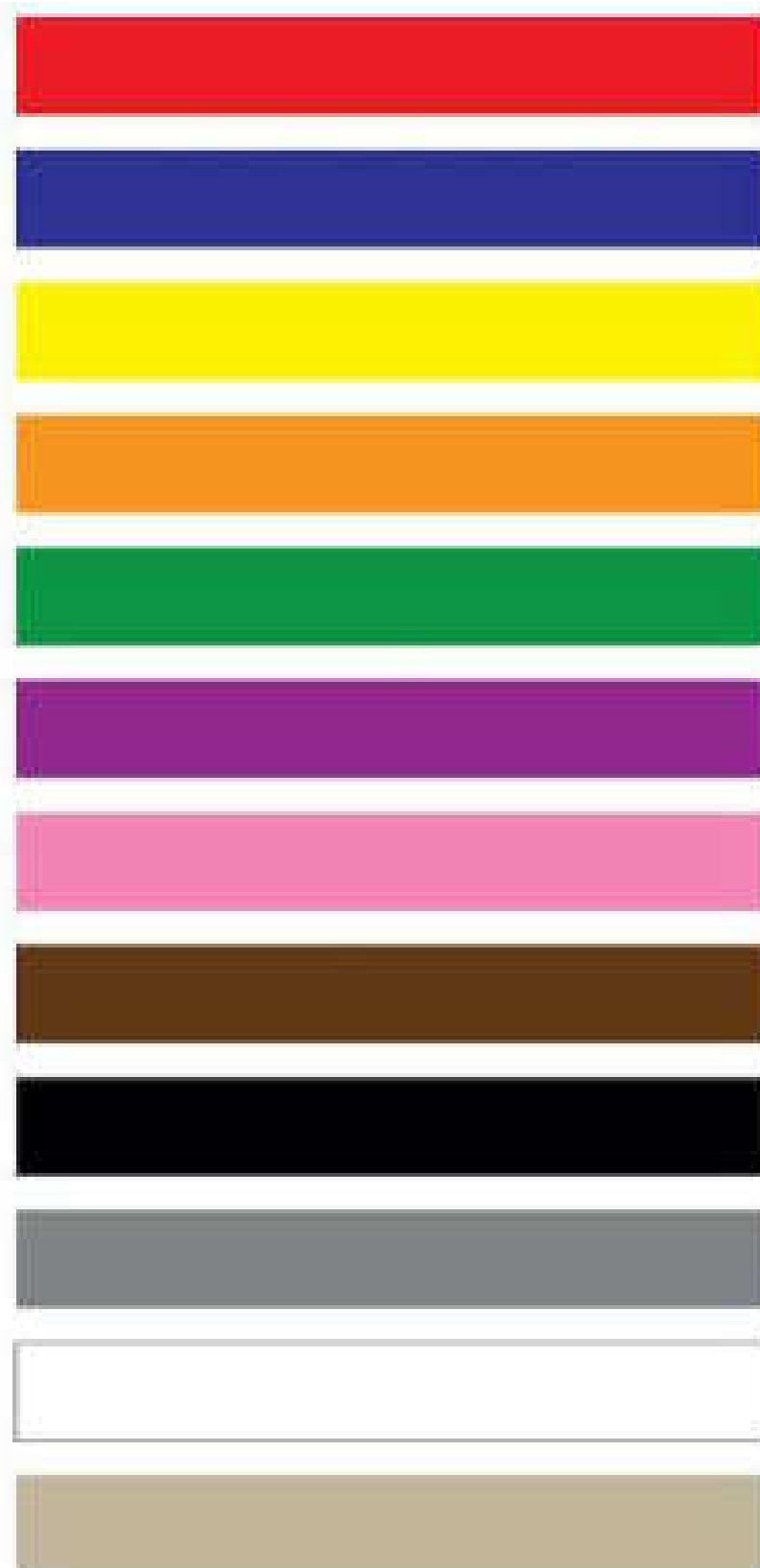
З метою забезпечення доступності послуг для людей з порушенням слуху необхідно впроваджувати послуги онлайн-перекладу на жестову мову

Переклад жестовою мовою

- переклад жестовою мовою забезпечує доступність публічних подій для людей з порушенням слуху
- використання символу жестової мови вказує людям з порушенням слуху на наявність перекладу жестовою мовою під час заходу (вистави, кінопоказу, екскурсії, форуму, майстер-класу тощо)
- переклад жестовою мовою створює можливості для більшого долучення людей – як у ролі глядачів, так і в ролі активних учасників обговорення.

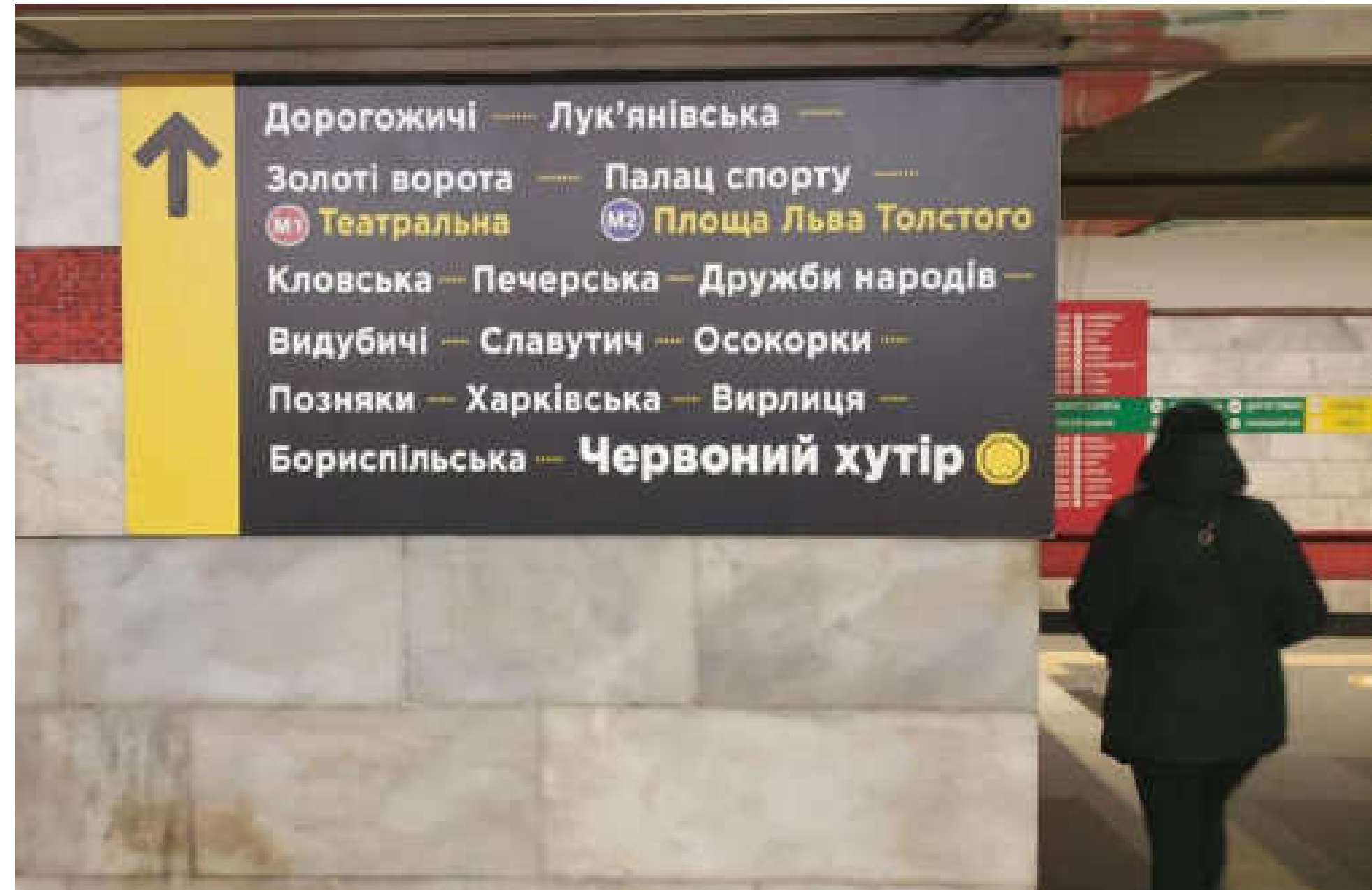

Кольори та контрастність

	82	13	62	24	28	56	7	38	32	84	78
13	79		56	12	17	50	7	47	21	82	75
82		79	52	76	75	58	80	89	73	16	5
62	52	56		50	47	12	59	76	44	60	44
24	76	12	50		6	43	18	53	11	80	72
28	75	17	47	6		40	22	56	5	79	70
57	58	50	12	43	40		53	73	37	65	51
7	80	7	59	18	22	53		43	26	84	77
38	89	47	76	53	56	73	43		58	91	89
32	73	21	44	11	5	37	26	58		78	69
84	16	82	60	80	79	65	84	91	78		28
78	14	75	44	72	70	51	77	89	69	28	

Кольори та контрастність

Дотримання вимог щодо розміру та контрастного співвідношення кольорів шрифтів відносно фону табличок

Контрастність

- Дотримання контрастного співвідношення кольорів шрифтів відносно фону табличок
- Суміжні кольори повинні бути помітно різними

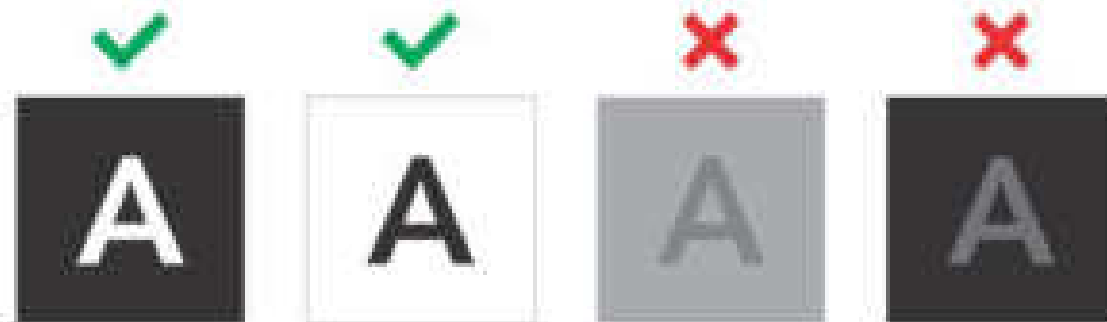

CONTRAST

VIBRATION

LOW VISIBILITY

HIGH VISIBILITY

Контрастність

Рекомендовані комбінації кольорів:

- Чорний/білий
- Жовтий/чорний
- Шоколадно-коричневий/білий
- Темно-синій/білий
- Темно-червоний/білий
- Темно-фіолетовий/білий
- Темно-зелений/білий
- Помаранчевий/чорний

Уникайте наступних комбінацій кольорів, які мають низький контраст:

- Жовтий/сірий
- Жовтий/білий
- Чорний/фіолетовий
- Червоний/чорний
- Сірий/білий
- Світло-блакитний/білий

Уникайте наступних комбінацій кольорів, які мають низький контраст і особливо важкі для людей з порушеннями сприйняття кольору:

- Червоний/зелений
- Синій/зелений

Black / Yellow	Black / Yellow
Black / White	Black / White
Black / Orange	Black / Orange
Blue / White	Blue / White
Green / White	Green / White
Red / White	Red / White

Red / Yellow	Red / Yellow
Red / Black	Red / Black
Red / Orange	Red / Orange

Red / Blue	Red / Blue
Red / Green	Red / Green

Інформаційні стенди

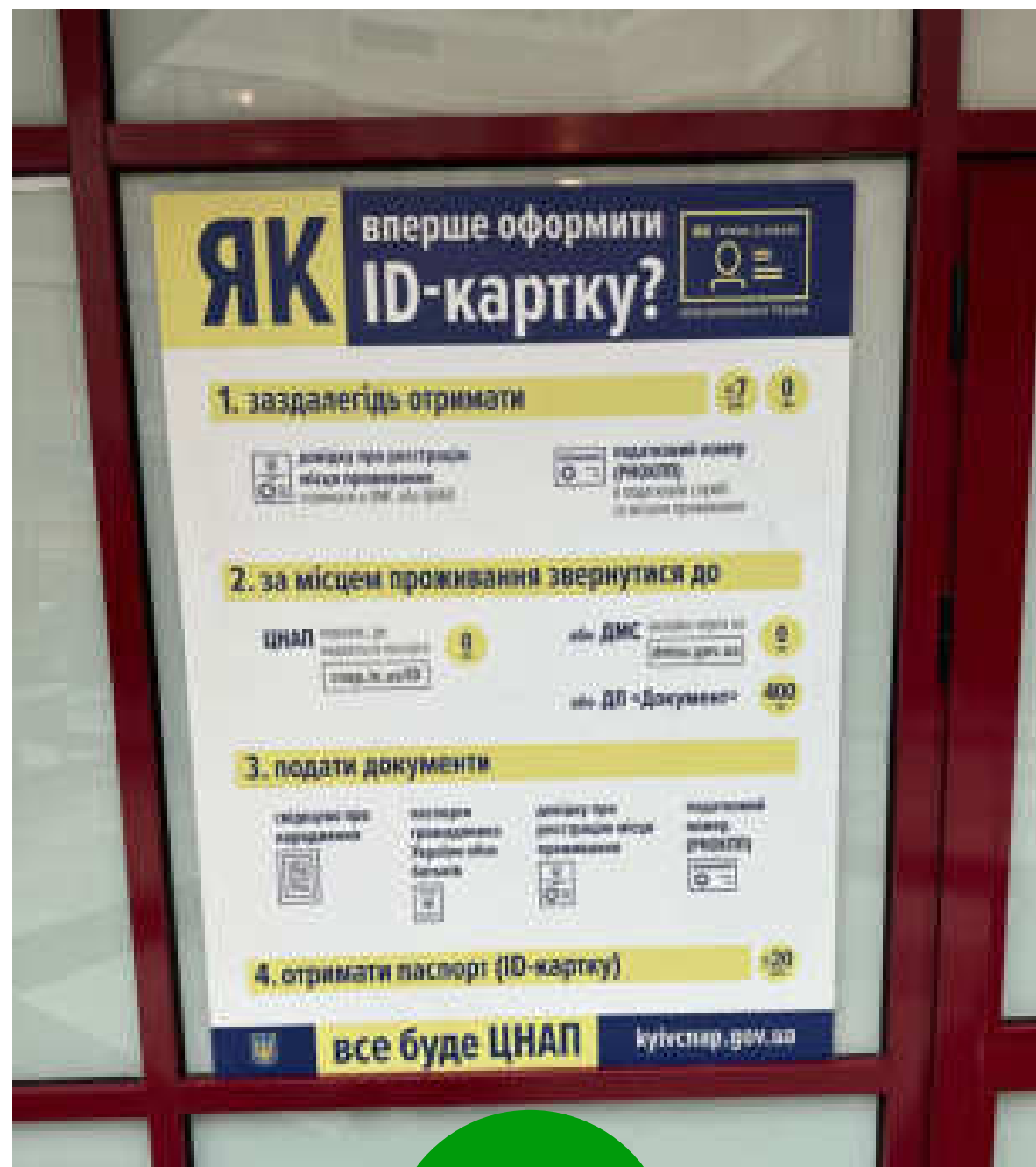
Приклади доступного подання інформації у зручних для користувачів форматах

Інформаційні стенди

Приклади невдалого оформлення інформаційних стендів - зависоке розміщення, замалі шрифти, ускладнено доступ до стенду

Інформаційні стенди

Приклади невдалого оформлення інформаційних стендів - зависоке розміщення та замалі шрифти

Піктограми

Приклади рекомендованих для
використання піктограм міжнародного
стандарту

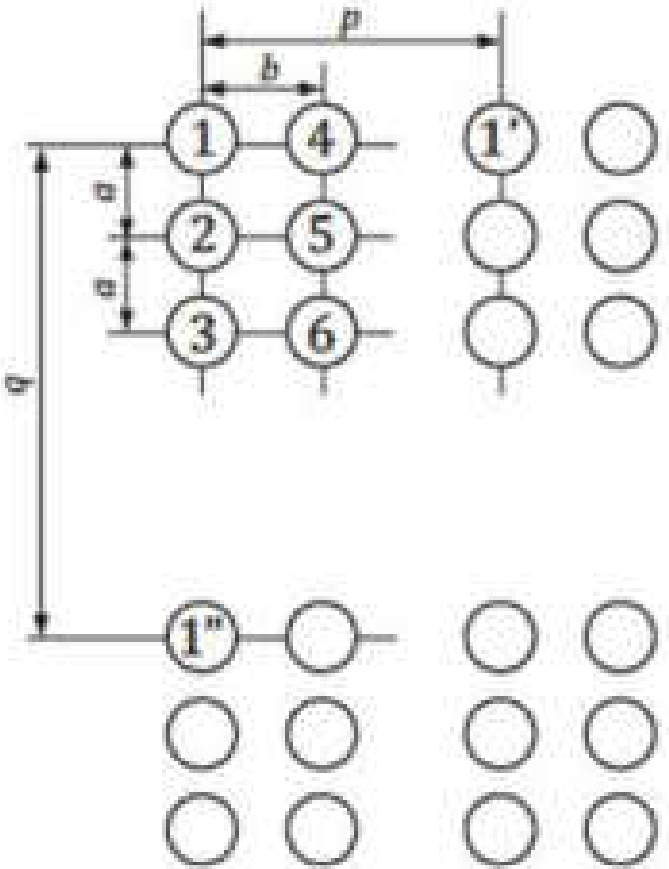
Шрифт Брайля

Відстані між крапками і символами шрифту Брайля

Параметри	Опис	Відстань між центрами крапок, мм
<i>a</i>	Вертикальна відстань між крапками (відстань між крапками 1 та 2)	Від 2,2 до 2,8
<i>b</i>	Горизонтальна відстань між крапками (відстань між крапками 1 та 4)	Від 2,0 до 2,8
<i>p</i>	Відстань між символами (відстань між крапками 1 та 1')	Від 5,1 до 6,8
<i>q</i>	Відстань між рядками (відстань між крапками 1 та 1'')	Від 10,0 до 15,0

ДСТУ ISO 17049:2017
Доступне проектування.
Застосування шрифту Брайля на інформаційних вказівниках, обладнанні та приладах (ISO 17049:2013, IDT)

- a* - вертикальна відстань між крапками (відстань між крапками 1 та 2)
- b* - горизонтальна відстань між крапками (відстань між крапками 1 та 4)
- p* - відстань між символами (відстань між крапками 1 та 1')
- q* - відстань між рядками (відстань між крапками 1 та 1'')

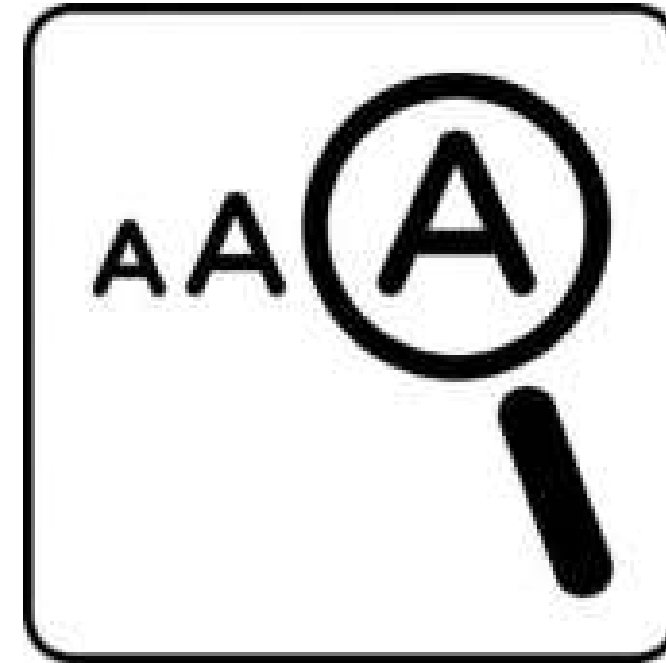
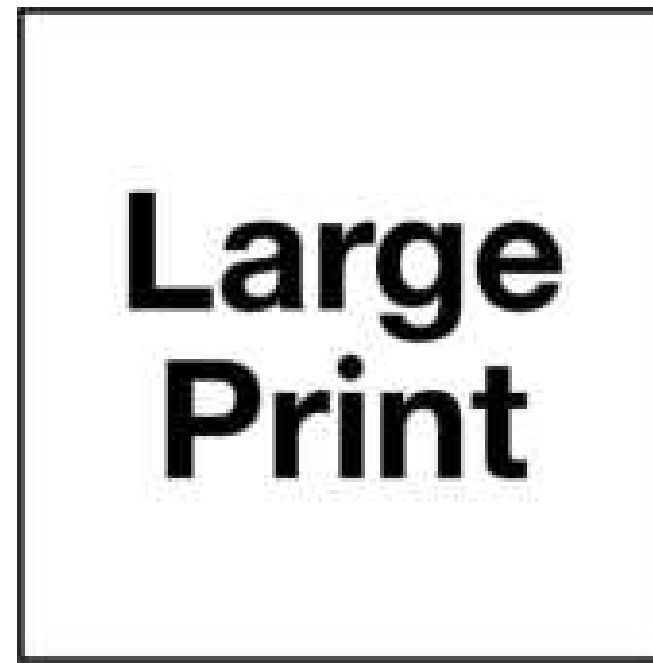

Шрифт Брайля

Збільшений друк

- шрифти розміром більше 18 друкарських пунктів
- забезпечує доступність книг, брошур та друкованих матеріалів
- шрифти без засічок
- висока контрастність тексту відносно тла

Цей текст надруковано шрифтом Calibri розміром 18 друкарських пунктів – і він відповідає вимогам збільшеного друку. До того ж, шрифт Calibri не має засічок. А число «18» надруковано арабськими цифрами.

Якби всі інформаційні матеріали були надруковані так – вони були б набагато більш доступними для різних людей.

Формат легкого читання

Інформація для всіх: Європейські стандарти викладу інформації, яку легко читати та розуміти.
Методичний посібник.

Інформаційні матеріали

Цей жест може врятувати життя

Патрульна поліція
Чернівецької області

ВАЖЛИВО!

1. Поверни долоню до людини і притисни великий палець

2. Притисни його іншими пальцями

Міністерство соціальної політики України Центр

Житлова субсидія

Соціальна допомога на оплату житлово-комунальних послуг

Ви можете замовити послугу онлайн на subsidia.gov.ua

Якщо вам зручніше отримати послугу офлайн, зробіть 3 прості кроки

- 1 Підготуйте документи**
 - ✓ заповнює форму
 - ✓ декларацію про доходи і витрати
- 2 Замовте послугу за місцем проживання***
 - ✓ у ЦНАП/Центрі Дія
 - ✓ у виконавчому органі місцевої ради
- 3 Очікуйте протягом 10 днів**
 - ✓ призначення житлової субсидії

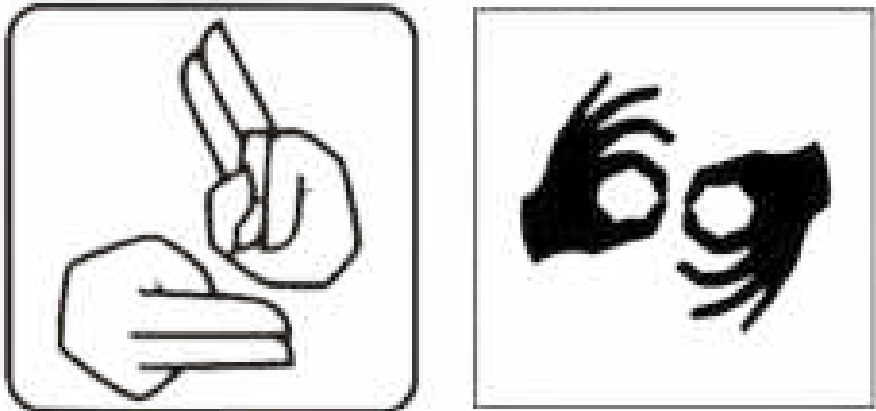
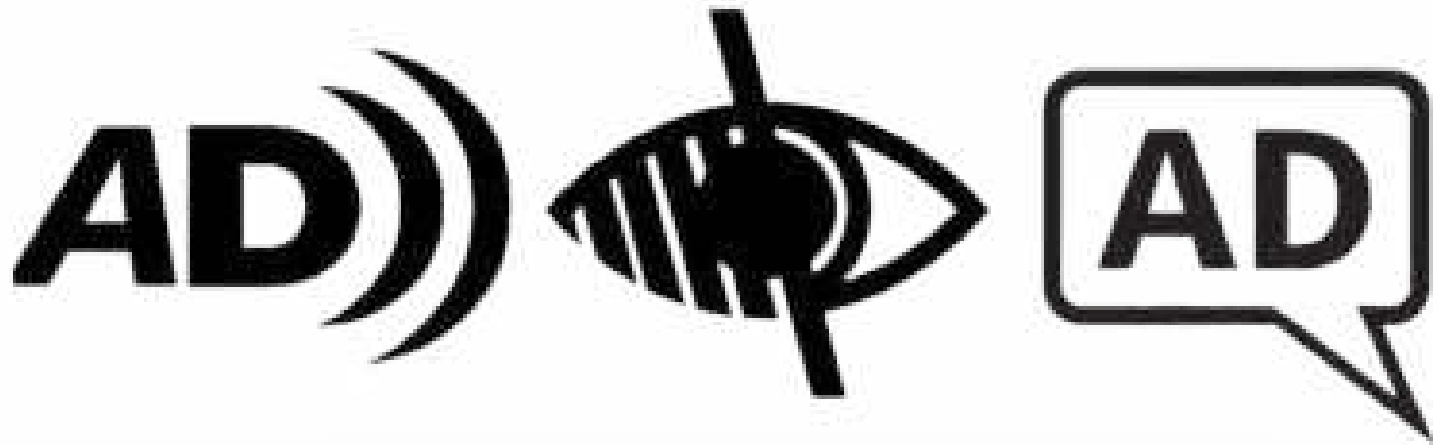
За наявності

- ✓ договору оренди житла
- ✓ акту декларації про реструктуризацію заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг

Отримайте інформацію на subsidia.gov.ua

Приклади інформаційних матеріалів у доступних форматах

Доступність громадських заходів і подій

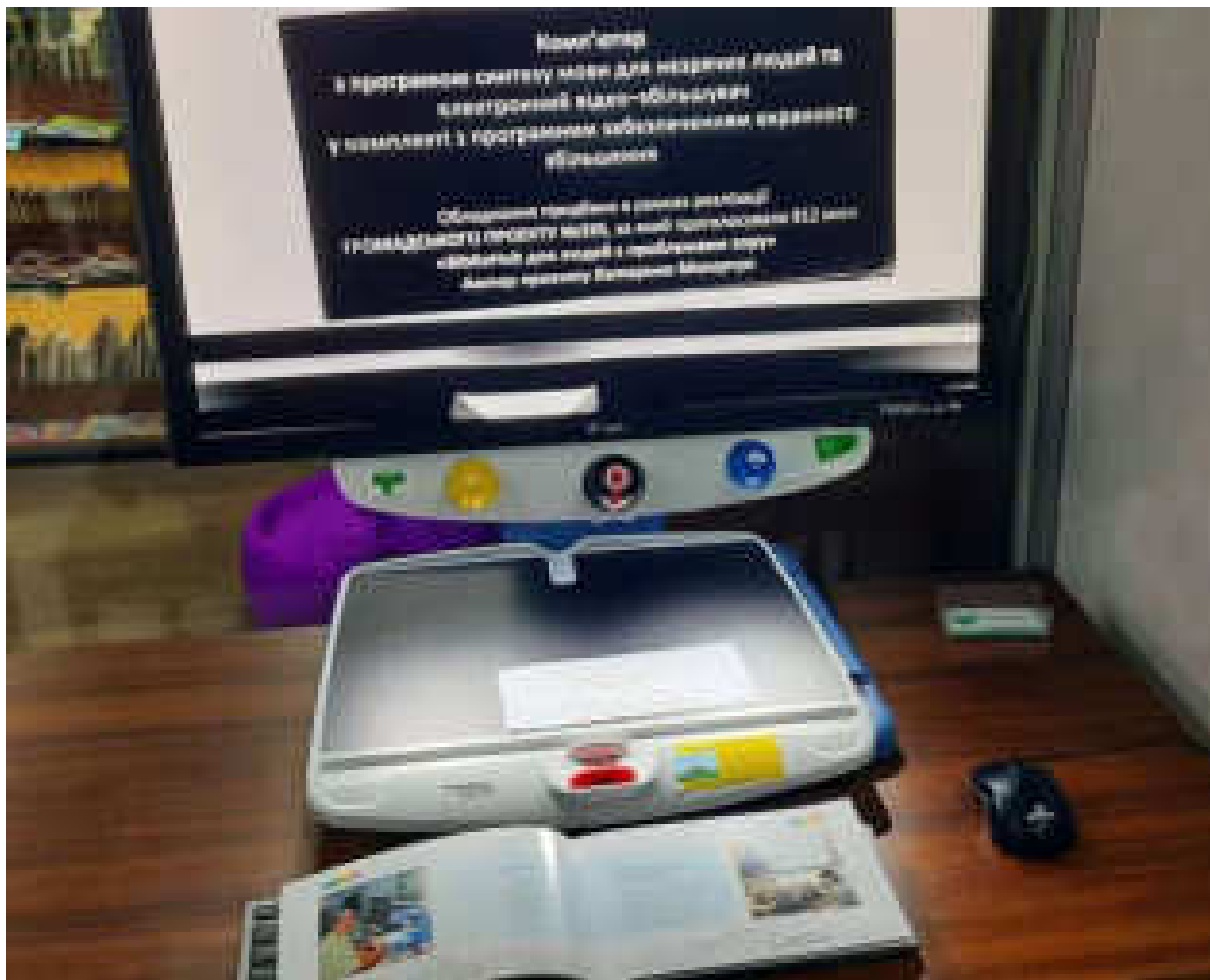
Аудіодискрипція (аудіоопис)

Аудіодискрипція – це **спеціальний голосовий супровід**, який наживо, через технічні пристрої подається до незрячих/слабозорих глядачів і пояснює їм усе, що неможливо відстежити візуально: описує декорації та дії сценічних персонажів, тощо. Використовується, як правило, під час театральних вистав.

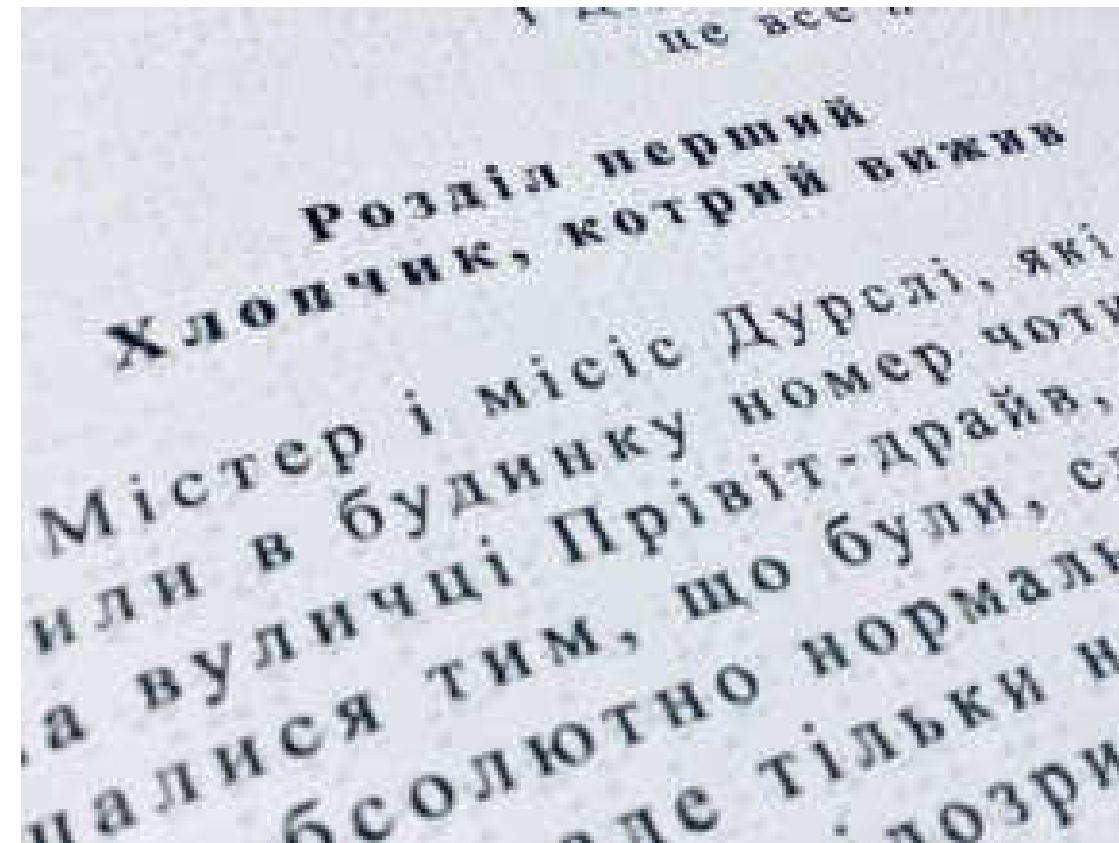
Аудіодискрипція (тифлокоментування) може передбачати створення **окремої звукової доріжки із закадровим описом** персонажа, предмета, простору або дії у відеопродукції для незрячих, осіб з порушеннями зору та осіб з дислексією.

Бібліотеки: електронна лупа та принтер для друку шрифтом Брайля

Бібліотеки: книги шрифтом Брайля

Дякую за увагу!

